

12-13

13

MERCVRII TRISMEGISTI LIBER DE POTESTA
TE ET SAPIENTIA DEI PER MARSILIVM FICI
NVN TRADVCTVS: AD COSMVN MEDICEM.

Tu quicumq; es: qui hæc legis: siue grāmaticus: siue orator: seu
philosophus: aut theologus: scito. Mercurius Trismegistus sū:
quem singulari mea doctrina & theologica: ægyptii prius & bar
bari: mox Christiani antiqui theologi: ingenti stupore attoniti
admirati sunt. Quare si me emes: & leges: hoc tibi erit cōmo
di: quod paruo ære comparatus summa te legērem uoluptate:
& utilitate afficiam. Cum mea doctrina cuiusq; aut mediocri
ter erudito: aut doctissimo placeat. parce oro: si uerū dicere non
pudet: nec piger. Lege modo me: & fatebere non mētirum: sed
si semel leges: rursus releges: & cæteris consules: ut me emāt:
& legant. Bene Vale.

O tempore: quo Moyses natus ē: floruit Athlas astrologus Promethei physici frat. ac maternus auus maioris Mercurii: cuius nepos fuit Mercurius Trismegistus. Hoc autē de illo scribit Augustinus. Quāq̃ Cicerō atq̃ Lactāti: Mercurios q̃nq̃ p ordinē fuisse uolūt q̃ntūq̃ fuisse illū q̃ ab ægyptiis: a græcis aut Trismegistus appellatus ē. Hūc asserūt occidisse Aggū: ægyptiis præfuisse: eisq̃ leges ac litteras tradidisse. Litterarū uero characteres ī aīaliū arborūq̃ figuris instituisse. Hic in tāta hominū ueneratione fuit: ut in deorū numerū relatus sit. Tempła illius numinis constructa q̃ plurima. Nomen eius p̃priū: ob reuerentiam quandā pronunciare: uulgo ac temere nō licebat. Primus anni mensis: ap̃d ægyptios nomine eius cognominatur. oppidū ab eo conditur: quod etiam nunc græce noiatur i. Mercurii ciuitas. Trismegistū uero inter maximum nuncuparunt: quoniam & philosophus maximus: & sacerdos maximus: & rex maximus extitit. Mos enim erat ægyptius: ut Plato scribit: ex philosophorum numero sacerdotes: ex sacerdotum cœtu regē eligere. Ille igitur quemadmodum acumine atq̃ doctrina. philosophis omnibus antecesserat: sic sacerdos inde constitutus. sanctorum uita. diuinorumq̃ cultu. uniuersis sacerdotibus præstir. ac demum adeptus regiam dignitatem. administratione legum rebusq̃ gestis superiorum regum gloriam obscurauit. ut merito ter maximus fuerit nuncupatus. Hic inter philosophos primus. a physicis ac mathematicis ad diuinorum contemplationē se contulit. Primus de malestare dei. daemonū ordie. animarum mutationibus sapientissime disputauit. Primus igitur theologiæ appellatus est auctor: eum sequutus Orpheus secundas antiquæ theologiæ partes obrinuit Orphei sacri initiatus est Aglaophemus. Aglaophemo successit in theologia Pythagoras quem philolaus sectatus est diui Platonis nostri præceptor. Itaq̃ una priscae theologiæ undiq̃ sibi consona secta ex theologis sex. miro quodam ordine conflata est exordia sumēs a Mer

curio. a diuo Platone penitus absoluta. scripsit autem Mercuri
us libros ad diuinarum rerum cognitione pertinentes quāplu
rios. in quibus pro deus immortalis quā archana misteria quā stupēda
pādū oracula. nec ut philosophus tantum. sed ut propheta sē
penuero loquitur. canitque futura. Hic ruinam prauidit pri
scæ religionis. hic ortum nouæ fidei. hic aduentum Christi. hic
futurum iudicium: resurrectionem sæculi. beatorum gloriam
supplicia peccatorum Quo factum est. ut Aurelius Augusti
nus dubitauerit. peritiam ne syderū. an reuelatione demonum.
multa protulerit. Lactantius autem illum inter sibillas. ac pro
phetas connumerare non dubitat. E multis denique Mercurii li
bris. duo sunt diuini præcipue. unus de uoluntate diuina. alter
de potestate & sapientia dei. Ille Asclepius. hic Pimāder inscri
bitur. Illum Apuleius Platonice latinum fecit. Alter usque ad
hæc tempora restitit apud græcos. At nuper ex macedonia in
italiam aduectus. diligentia Leonardi pistoriensis docti: probi
que monachi. ad nos peruenit. Ego autem cum tuis exortationi
bus prouocatus. e græca lingua in latinam conuertere statuisse
æquum fore putavi. Cosme scilicet. ut nomini tuo opusculum
dedicarem. Nam cuius ipse adiutus opibus: librisque: affatim
refertus. studiis græcis incubui. eidem studiorum græcorum
me decet offerre primitias. Neque fas erit: opus tam sapiētis phi
losophi: tam pii sacerdotis: tam potentis regis: dicare cuiquam
nisi ipse esset: cui dicatur: pietate: sapientia. potentia. reliquis
omnibus ante celleret. Est autem: ut ad scripta Marcurii descen
damus. huius libri titulus Pimander: quoniam ex quattuor p
fontis. quæ in dialogo disputant primæ Pimandro partes attri
buuntur. Edidit uero librum ægyptiis litteris: idemque græce lin
guæ peritus. græcis inde transferendo communicauit ægyptio
rum mysteria. Propositum huius operis est de potestate. & sa
pientia dei differere. Cūque sint horum operationes geminæ
Quarum prima in ipsa dei natura permanet. Secunda porrigi
tur ad extrema. Et illa quidem mūdum primum æternumque
concepit. hæc uero mundum secundum. temporalemque parit.
De utrisque operationibus. deque mundo utroque grauissima dispu
tat Quid dei potestas: quid sapiētia: quo ordine intrinsecus concipi
ant: quo progressu exterius pareāt. Præterea quæ producta sunt.

quomodo se inuicem habeāt: quo cōueniant: quo ue discrepēt:
quo denique pacto suum respiciant auctorem. Ordo autem uo-
luminis est: ut in libellos quattuordecim distinguamus. utq; pri-
mæ dialogi partes Pimandro dentur: Secundas teneat Trismeg-
gistus: Tercias Aesculapius: Quartum locū obrineat Tatius.
Intendit ergo Mercurius in diuinis Aesculapium: ac Tatiū eru-
dire. Diuina docere nequit: qui nō didicit. At humano ingenio
quæ supra naturam sunt: inuenire nō possumus. Diuino itaque
opus est lumine: ut solis luce solē ipsum intueamur. Lumē uero
diuinæ mentis nunq̃ infunditur animæ: nisi ipsa: ceu luna ad so-
lem: ad dei mentē penitus conuertatur. Non conuertitur ad mē-
tem anima: nisi cum ipsa quoq; sit mens. Mens uero: non prius
sit: q̃ deceptiones sensuū: & phantasie nebulas deposuerit. Hac
de causa Mercurius modo sensus & phantasie caligines exuit: i
aditū mentis se reuocat. Mox Pimander .i. mens diuina i hunc
influit. Vnde ordinem rerum omnium: & in deo existentium:
& ex deo manantium: cōtemplatur. Demum quæ diuino sunt
numine reuelata: cæteris hominibus explicat. Is igitur ē libri ti-
tulus. id propositū illius & ordo. Tu uero Cosme scelix lege
scelicitur. ac diu uiue: ut & diu patria uiuat.

Mercurii Trismegisti Liber de Potestate & Sapientia Dei e Graeco in Latinum traductus a Marsilio Ficino Florentino ad Cosmum Medicum Patriae patrem. Pimander Incipit.

Um de rerum natura cogitare: ac mentis aciem ad superna erigere: sopitis iam corporis sensibus: quemadmodum accidere solet iis: qui ob saturitatem: uel defatigationem somno grauati sunt: subito mihi uisus sum cernere quendam immensa magnitudine corporis: qui me nomine uocans: in hunc modum clamare. Quid est o Mercuri: quod & audire: & itueri desideras? Quid est quod discere: atque intelligere cupis? Tum ego quisnam es inquit? Sum inquit ille Pimander mens diuinæ potentiae: at tu uide quod uelis: ipse uero tibi ubique adero. Cupio inquam regem naturae discere: deumque cognoscere. Ad hæc ille. Tua me mente complectere: & ego te in cunctis quæ operaris: erudiā. Cui hæc dixisset: mutauit formam: & uniuersa subito reuelauit. Cernebam enim immensum quoddam spectaculum: omnia uidelicet in lumen conuersa suaue nimium atque iucundum: quod intuentem me mirifice oblectabat. Paulopost umbra quædam horrenda: obliqua reuolutione: subter labebatur: in humidamque naturam migrabat: ineffabili tantu uultu exagitatam. Inde fumus quidam manus in sonitum erūpebat: ex sonitu uox egrediebatur: quam ego luminis uocem existimabam ex hac luminis uoce: uerbum factum prodiit: Verum hoc naturæ humidæ adstans eam fouebat. Ex humidæ autem naturæ uisceribus: simpliciter ac leuis ignis prius euolans: alta petit. Aer quoque leuis spiritu parens: mediam regionem inter ignem & aquam sortiebat. Terra uero & aqua: sic inuicem commixtæ iacebant: ut terræ facies agros obruta nullo pateret. Hæc duo deinde commota sunt a spiritali uerbo: quod eis superiebatur: aures eorum circumsonans. Tunc Pimander ait. Aduertis quod sibi hæc uisio uelit? Cognoscam inquit. Ait ergo Pimander. Lumen illud ego sum mens deus tuus: antiquior quam natura humida: quæ ex umbra effulsit. Mentis uero germinis uerbum lucens dei filium. Quid ergo inquit? Sic inquit. Cogita: quod in te uidet & audit uerbum domini. mens autem pater deus Neque enim distant adinuicem: horum unio uitæ est. TRISM. Gratias habeo tibi Pimander. Verum in primis meditare lumen: atque co-

gnosce. TRISME. Hec ubi dicta sūt: diu illū orauit: ut eius ideā
ad me cōuerteret. Quod cum ille fecisset: repente p̄spicio mea
ī mente lucē uiribus innumeris existentē: ornatū sine termino
ignem: ui ingenti circūseptū: & in ipsa stabilitate dominātem.
Hæc ipse percepi p̄ Pimādrī uerbū: q̄ me stupore attonitū sic ite
rū affatus est. Vidisti in mente primā speciem infinito īperio præ
ualētē: Eiusmodi quædā mihi Pimāder. At ego illi Elemēta na
turę unde manarūt: PIMANDER. Ex uolūtate dei: quæ uer
bū cōplexa pulchrūq̄ ituita mūdū: ad eius exēplar reliqua sui ip
sius elementis uitab libusq̄ seminibus exorauit. Mēs autē deus
utriusq̄ sexus secūditate plenissimus uita & lux cū uerbo suo mē
tē alterā opificē pepit qui qdē deus ignis atq̄ spiritus numē. Se
ptē deinceps fabricauit gubernatores: q̄ circulis mūdū sensibillē
cōplectūtur: eorūq̄ dispositio fatū uocatur. Cōnexuit inde dei
uerbū ex elemētis dei deorsū tenētibz: purū naturæ artificium
unitūq̄ est opifici menti. Consubstantialē enim erat. Relictaq̄
sunt elemēta naturæ deorsū cadētia sine ratione: ut sint tāquā so
la materies. Mēs quidē opifex una cū uerbo circulos cōtines: ac
celeri rapacitate cōuertēs: suā ad se machinā flexit: eamq̄ uolū
a p̄cipio ad finē absq̄ fine præcepit. Incipit enim illic semp ubi
diffinit. Florū p̄fecto cunctoz circuitus quēadmodū ipsa mens
uoluit: ex elemētis īferioribus animalia cōflauit rationis exper
tia: neque enī præbuit rationē aer uolatilia ptulit: aqua uero na
tātia. Distincta quoq̄ inter se sunt aqua & terra: eū imodū: qui
menti placuerat. Terra postmodū animātia: quæ intus habue
rat: peperit: quadrupedia uidelicet serpētia: fera: agrestia. pari
ter atque domestica. At pater omnium ītellectus uita & fulgor
existens. hominē sibi similē procreauit. atque ei tanquā filio suo
cōgratulus est. Pulcher. n. erat: patrisq̄ sui ferebat imaginem
Deus. n. re uera propria forma nimirū delectatus. opa eius oīa
ulū cōcessit humano. Homo autē. cū cōsiderasset in tēpore suo
rerū omniū p̄creationē. ipse quoq̄ fabricare uoluit. Vnde a cō
tēplatione patris: ad īperam generatiōis delapsus est. Cūq̄ om
niū in se potestātē haberet. opificia septem gubernatorū animad
uertit. Hi autē humanæ mētis meditatione gaudētes. singuli eo
rū propriū ordinis participē hominē reddere. Qui postq̄ didicit
horum essentiā. propriāq̄ naturā cōspexit. penetrare atq̄ rescin

*Demurdi creatio
ne. N.*

dere iā exoptabat ambitū circulorū. ulmꝫ gubernatoris præst-
dentis igni cōprahēdere. Qui ue arbitriū & potestātē omnium
habuerat. in animantia mūdi mortalia & ratione carētia. p har-
moniā emerlit: atqꝫ exiliit penetrās ac resoluēs potentiā circulo-
rū. Ostēditqꝫ naturā: quæ deorsum labit. uelut pulchrā dei for-
mā. quā cū natura contueret̃ mira pulchritudinē præditā esse:
actionesqꝫ omnes septē gubernatorū. atqꝫ īsuper dei ipsius effi-
giem possideret. illi amore ingēti subrisit. utpote quæ humanæ
pulchritudinis speciē in aqua specularetur. eiusdēqꝫ admirationē
quādā in terra conspiceret. ille præterea cōsecutus similē sibi for-
mā in se ipso existentē: uelut in aquā amauit eā: secumqꝫ cōgre-
di cōcupiuit. Effectus e uestigio sequutus est: uolūtātē formāqꝫ
carētē ratione pgeniuit. Natura illud i quod tota ferebatur amo-
re cōplexa: illi penitus sese īplicuit: atqꝫ cōmiscuit. Quādo cau-
sam solus homo ex uniuersis terrenis animātibz duplicis natu-
ræ censeretur: mortalis quidē ppter corpus. immortalis autē ppter
hominē ipsum substātiālē Immortalis. n. est: cunctorū quæ ar-
bitrium obtinet. cætera uero uiuētia quæ mortalia sunt fato sub-
lecta patiūt̃. Nō igit̃ harmonia superior effectus est. Hic utriusqꝫ sexus fœ-
cūditate munitus: ab eo q arborū & riuorū fons est: uigilqꝫ fa-
ctus: ab eo qui est uigilans: continetur: atqꝫ eius dominatiōi su-
biicitur. TRISME. Post hæc: mens inq̃ meæ rationis: ipse ea
Tum Pimander. Id est inquit mysteriū: quod i hāc usqꝫ diem:
genus humanū laruit. Natura quippe homini sese imiscēs. mira-
culū attulit: quod omniū miraculorū uicit admirationē. Nam
cū septē illoꝝ harmonia ipse iam fuisset imbutus ab eo. Quem
tibi: paulo āte narraui: patre uidelicet atqꝫ spiritu: natura ipsa nō
restitit. Quinimo septē p̃tinus homines pepit. septē guberna-
toꝝ naturas: masculini pariter ac feminini generis compotes at-
qꝫ sublimes. At hæc ipse sic īuli. O Pimāder. ardenti desiderio
nup affectus sum: audire præterea reliqꝫ cupio. Quare: ne hic me
deseras. obsecro. Cæterꝫ ille mihi. PIMAN. Sile. nōdum .n.
primū s̃monem absolui. TRIS. Ecce iā taceo. PIMAN. Ho-
rū septē: ut dixi: generatio i hūc modū effecta ē. Femina eni aer
& aq̃ coeūdi cōpos ex igne maturitatē: ex æthere sumpsit spiritū
cōglutinauitqꝫ nā corpora ad hoīs speciē effingēdā. Nō āt ex uita

& luce: i animā mortemq; pcessit. Vita qppe animā largita ē:
lux deniq; mortē. Talia pfecto usq; ad finē circuitus pceptiorū
simul & generū: cūcta mundi sensibus mēbra manebant. Verū
audi iā reliquū: quē sūm opere cupiebas: sermonē. Expleto de-
mū circuitu: omniū: uolēte deo: solutus est nodus. Nā cūcta
utriusq; generis: animātia: una cū hoīe: dissoluuntur. Et mascu-
la quidē ex parte: femineaq; similiter cōficiebant. Extēplo deus
uerbo sācto clamauit. Pululate: adolefcite: propagate uniuersa
germina: atq; opera mea. Vos insuper: quibus mētis portio cō-
cessa ē: genus recognoscite uestrū: uestraq; naturā immortalē con-
siderate. A morē corporis: mortis causā: esse scire: rerū omniū
naturā discite. His dictis prouidētia p fatū harmoniāq; con-
flauit: mixtiōes: generationesq; cōstituit. Vnde cūcta sunt secūdū
genus propriū ppagata. Demū q seipsū cognouit: bonū: quod
ē super essentiam: consecutus est. Qui uero corpus amoris erro-
re cōplectebatur: is oberrabat in tenebris mortis: mala sensu p-
cipiens. Quod tamē delinquunt: ignorātes inquā ut ob eā cām
immortalitate priuentur. PIMAN. Videris o Mercuri nō satis
itelligere: quā audieris. TRISME. Et si nōdū itelligere sim p-
fessus: itelligo tamen: ac memini. PIMAN. Gratulor si q di-
cta sunt: tenes. TRISME: Rnde mihi qso Pimāder: cur digni
morte sint hi: q i morte iacēt: PI. Quia pcessit pprio corpi tri-
stis ūbra: ex hac qdē natura humida. Ex hac uero corpus imū-
do sensibili cōstitit: ex hoc deniq; mors ipsa scaturit. Nū hoc te-
nes Mercuri: Tenes et quā de causa: q seipsū cognoscit: transit i
deum: ut dei uerbū tradidit. TRISME. Qm ex uita & luce cō-
stat oīum pater: ex quo natus ē hō. PIMAN. Recte loqueris:
Lux & uita deus est: & pater: ex quo natus est homo. Si igit cō-
prehēderis te ipsū ex uita ac luce cōpositū: ad uitā rursus lucēq;
trāscēdes. Trisme. Hāc ait Pimāder. At ego. Adhuc mihi mēs
dicas oro: quonā pacto ad uitā ascēdere queā: PI. Deus ipse mēs
iussit ut hō mētis princeps: se ipsū aiaduēteret. TRIS. Nō ergo
hoies singuli mentē possidēt. PI. Recte dicis Mercuri. ad sū. n.
ego mēs iis: qui bōi: pii: puri: religiosi sciq; sunt: præsentiāq;
mea fert illis opē: adeoq; ut statim cūcta dignoscāt: patrēq; pa-
catū & propitiū hēant. Itaq; grās agūt benedicentes pie & hym-
nis solenibus collaudātes: cōcedūt sane corpus mortī suae sensu

et replete
vram ge.

um illecebras fastidiunt. utpote qui clare diiudicant q̄ letifera
sit sensuū lenocinia: quin et ipsa mens ianitoris munere fungēs
incidētes ī insidias corporis haud quaq̄ p̄mitto finem consequi
suum, aditus. n. per quos turpes blanditiæ manare solent: iugi
ter intercludo: libidinūq̄ fomites oēs extinguo. Cōtra ab igna-
ris: improbris: ignauis, inuidis iniquis: homicidis impiis pro-
cul admodum habito, promittens eos dæmōis ultoris arbitrio
qui ignis acumen incutiens: sensus affligit: magisq̄ ad patranda
scelera armat hominem: ut turpioris culpæ reus: acriori suppli-
cio sit obnoxius. Eumq̄ sine ulla intermissione: ad insatiabiles
concupiscentias inflammat. Cum eo pugnat in tenebris: pecca-
tum exanimat: & ignis impetum in eius cruciatum mirū in mo-
dum concitat: atq̄ adauget. TRI. diligenter mihi oīa o mens
quemadmodum postulabam: exposuisti. Vt̄erius autem id re-
sponde. quid post accensionem futurum sit? Primum quidem
Pimander ait. In corporis materialis resolutione: corpus in alte-
rationem labitur. Species quam ante habuerat. insensibilis deli-
rescit in posterum. Morum ociosus habitus dæmoni concedit̄
atq̄ dimittitur. Sensus corporei partes animæ facti, suos in sō-
tes refluunt: aliquando in suos actus iterum surrecturi: irascen-
di & appetēdi vires in naturam conuertunt ratiōe carentē. Itaq̄
residuum tum per armoniam recurrit ad sup̄era. Primæ dehinc
zonæ crescendi pariter & decrescendi officium reddit. Secūdæ
machinatiōem malorum: ociosumq̄ dolum. Tertiæ ociosam
concupiscentiæ deceptionem. Quartæ imperiosam atq̄ inex-
plebilem ambitionem. Quintæ prophanam arrogantiam: &
audaciæ temeritatem. Sextæ occasiones diuitiarū prauas, Itēq̄
ociosas. Septimæ zonæ mendacium insitum. Tunc sane ani-
mus harmoniæ motiones exutus: ad optatam naturam reuer-
titur: uim propriam habens: unaq̄ cum hiis: qui illic sunt: patrē
laudat. Ipsi quoq̄ in potestatum se numerum conferūt. effectiq̄
potestates: deo fruuntur. Atq̄ idest summum bonum eoz̄ qui-
bus cognoscendi fors competit. Deū, s. fieri. Quid præter hæc
ad te pertinet: nisi ut cuncta amplexus: dux fore uelis eorum:
qui cura sint tua digni, ut humanum genus tuo munere diuinā
salutē cōsequat̄. Talia qdā effatus Pimāder. in potestatu diui-
næ numerum se reduxit. Ego at̄ b̄ndicēs ac gratias agēs uni-

Tenapicari

uerforum parēri: surrexi iam corroboratus ab illo: rotiusq; edo-
ctus naturæ ordinē. Spectaculum & clarissimum contēplatus:
hinc ipse cepi hominibus pietatis & scientiæ decorē enunciare.
O: **O** populi uiri terrigenæ: qui uos ipsos ebrietati: somno: & igno-
rantiae dedistis: sobrii uiuitem. Abstinete a uentris luxu uos: q
in rationali somno demulcti estis. Illi autē exaudientes: mecum
unanimis conuenere: Tunc rursus adieci. Curo uiri terrigenæ
præcipites i mortē ruitis. cū uobis haud quāq; desit i mortalitatis
consequende facultas: reuocare iam uosmet: qui laboratis ino-
pia: ignorantiae tenebris inuoluti. Discedite ab obscuro luce: ascī-
scite i immortalatē: corruptionē fugite. corū uero partim deriden-
tes absedebāt i mortis iter p̄cipitati. partim autē ad pedes meos
prostrati: ut eos instruere præcabantur. Subleuans igit̄ eos: dux
humāi factus sum generis. ostendebā quippe illis quæ ratio es-
set consequendæ salutis. Sapientiæq; sermones illorū auribus
insondebā. Quo factū est: ut illi ex imbrīū procellis emerferit̄
tandē aduentante uespere: solisq; radiis occidentibus. ut deo gra-
tias agerent præcipiebā. Postq; uero gratias egerāt. quisq; in p-
priū se cubile cōdebat. Ego autē Pimandri beneficiū inscripsi pe-
netralibus animi. atq; adeptus q̄ petierā oīa. in gaudio requieui.
Corporis. n. sōnus cū sobrietas extiterat: oculorū cōpressionē
uerus intuitus. silentiū meū bonitatis foecunda p̄gnatio. sermo
nis platio bonorū oīum genitura. Hæc mihi cōtigerūt ex mēte
haurienti. i. ex Pimandro diuine potētiae uerbo. Vñ ipse diuino
afflatus spirītu. ueritatis cōpos effectus sum. quāobrem oibus ani-
mi uiribus. patri deo grās ago. Sāctus deus pater oīum. Sāctus
deus cuius uolūtas a propriis potestatibus adimpletur. Sāctus
deus q̄ suis familiaribus inotescit. Sāctus es. q̄ uerbo cūcta cōsti-
tuisti. Sāctus es. cuius imago est oīs natura. Sāctus es quē nūq̄
natura creauit. Sāctus es oī ptate ualidior. Sāctus es oī excellētia
maior. Sāctus es oī laude melior. Excipe uerborū sacrificia san-
cta ab aīo & corde debito tibi manātia. Ineffabilis solo silētio p-
dicādus ab eo: q̄ fallacias ueræ cognitiōi cōtrarias declinauit. An-
nue: corrobora me: atq; huius græ p̄cipes effice eos: q̄ i ignorā-
tia uersant̄. cognitiōe quidē mihi fratres: tibi autē filii. Etenī fidē
tibi p̄sto. testimoniū de te perhibeo. In uitā ac lumē assurgo. Ip̄e
pater es uenerādus. hō at̄ tuus. sanctitate una tecū potiri deside-
rar. cū ptatē illi oīum arbitriūq; concesseris.

MERCVRII AD AESCV. SERMO VNIVERSALIS.

Eus atq; ipsa diuinitas dico nūc n̄ q; genitū uidelicet qd
d ingenitū. Si ergo diuinū sit: essentia est. sin deus ē sup
essentiā. Intelligibile at id hoc pacto. intelligibilis .n. deus
p̄mo nō sibi: sed nobis extitit. Intelligibile qppe intelligēti p̄ sen
sum subincidit. Deus itaq; minime sibi intelligibilis. Nō. n. aliud
quiddā existēs: p̄ter id quod intelligit intelligit a se ipso. Est tñ dis
serēs quiddā a nobis: iccirco a nobis intelligit. Quod si intelli
gibilis logos: n̄ deus: Sin ut deus haud sane: ut logos uerbū tan
quā discretus dicat. Omne aut quod mouet: nō in moto: sed i
quodā stabili mouet. Ipsum quoq; quod mouet ē p̄manet. im
possibile. n. est cū eo simul agirari. AESCVLA. Quonā igit
pacto Trismegiste: ea quæ in mūdo sunt: mutant una cū iis: q
mouent. Nā speras erraticas. ab a plane spera moueri dicebas.
TRIS. Iste nō motus o æsculapi: sed resistētia est. Nō enī eodē
sed mō cōtrario gradiunt. Oppositio uero reuerberationē mo
tionis stabilē cōtiner. Repercussio. n. stationis: agitatio est. lō
que erraticæ spere contrario: ac aplane subalternæ inuicē discor
rendo: obuiatione cōtraria circa oppositionē huiusmodi: ab ea
quæ præstat: agitatur. Quod quidē aliter habere se nequit. Nā
arctos ipsas: quas nosti: nec exoriri unquā: nec mergi circa idē
perpetuo recurrentes: non moueri cens: an consistere potius.
ES. Moueri o trismegiste. TRISME. Quonā motu æsculapi.
ESC. Motione circa idē sempiternæ currete. TRISME. At ue
ro circulatio illa idē. & circa idē motus statione contentus. Ipsū
nāq; circa idē prohibet. quod super ipsum est. Impeditū autē id
quod super istum est circa idē instat. Atq; ita contraria agitatio
firma est. ab ipsa oppositiōe perpetuo stabilira. Exēpla tibi ante
oculos ponā. i terris uiuentiū ueluti. dū homo qs narat. currēte
nimisq; aq. manuū simul & pedū repcussio stare hoīem efficit.
ne cū aq piter collabat. aut mergat i eā. ESCV. Perspicuū o
trismegiste exēplū i mediū attulisti. TRIS. Quodcūque ergo
mouet i statu. a statu mouet. Motus itaq; aialis oīs. qd ex mā
cōstat: neq; quā sit ab is q sūt extra mūdū. cæterq; ab iternis ad ex
terna. seu ab aīa siue a spiritu. siue ab animo quodā i corporali.
corpus enim corpus animatum minime mouet si neq; torum
simul corpus. & si inanimatum existat. AESCVLA. Qua

ratione id asseris o trismegiste. TRIS. Ligna & lapides: & cætera omnia. quæcūque animā habēt: nō mouēt a corporibus æsculapi. Quod enim itra corpus mouēs ipsū inanimatū: non utiq; corpus illud est. quo mouent̃ utraq;. Et corpus eius quod fert. eiusq; quod fertur. Non illud quoq;. quod dictum est. animatū est ob eā potissimum rationē quod mouet. Nōne ergo p spicis animam tunc onerari maxime: quando sola duo corpora sustinet? Quinetiā manifestū est quicquid mouet: in aliquo et ab aliquo stante moueri. ESCVLA. In illo utiq; mutari oportet: quæ mutāt̃ o Trismegiste. TRIS. Recte dicis o æsculapi. Nihil ē ī rerū ordine uacūū. Solū uero quod nō est qđ priuatur existentia: uacuum nuncupandū. Nihil enī reperiri potest. qđ eū existat uacūū sit. ESCV. Nonne reperiūtur quædā uacua trismegiste: ueluti doliū uacūū: uacuus puteus & similia quoq; q̃plurima. TRIS. Heu q̃procul a ueritate uagaris o æsculapi. quæ āpla. & maxime oīum plena sunt. ea tu uacua putas. ESCVLA. Quomodo id o trismegiste? TRIS. Aer pfecto corpus est. id corpus reliqua penetrat. discurrensq; replet omnia. Corpus enī huiusmodi est. ex corporalibus nō cōpositū. Quo sit. ut quæcūq; tu uacua nūcupas: plena sint aeris. Itaq; cōcaua potius ista q̃ uacua nominari debēt. Nā & existūt. ac aeris. spiritusq; sunt plena. ESCVLA. Inuicta atq; idubia hæc ē ratio trismegiste. Aer corpus est. id corpus in reliqua permanat. atq; influēs cōplet omnia. Locū in quo ōne mouetur. qđ esse dicemus? TRIS. ī corporeū o æsculapi. ESCVLA. Incorporeū uero qđ ē? TRIS. Mēs ac ratio se se complectens: libera ab omni corporis mole. ab errore aliena. īpassibilis. itangibilis. ipsa sibi assistēs purgans atq; seruans omnia. Cuius radi sunt bonum ueritas. principale lumē primaq; animæ forma. AES. Deus quid est? TRIS. Quod nullum ex iis est. hōz tamē oīum ut sint: causa. præsens quidē cunctis præsens ēt unicuiq;. necq; quicquā permittit non esse. Omnia ex iis quæ sunt: procreāt̃. De nihilo autē nihil prouenit Nam quæ minime sunt: naturā nullā habent: qua fieri ualeāt. cōtra. ea quæ sunt: naturam nō habent: p quam aliquādo non existāt. ES. Quid igitur ais de non esse aliquādo? TRIS. Deus pfecto mens non est. at uero ut sis mens: causa est: nec spiritus. sed causa: qua spiritus extrat. nec lumē sed causa: qua lumen

existit. Vnde deum colere oportet duobus his cognominibus: quae soli comperunt illi. Ceterorum uero nulli penitus congruunt. Et n. ex iis: quae praeter ipsum appellatur dii: seu daemones. siue homines: nullus esse tam bonus potest: quam deus unicus. Is enim ipsum bonum est: nec aliud quicquam praeter bonum. Reliqua omnia ab ipsa boni natura secreta sunt. Corpus quidem & anima locum habent nullum. quo bonum capiatur: Tam ampla enim est bonitas: quam existentia rerum omnium: tum corporaliu[m] tum et incorporaliu[m] sensibiliu[m]que: & intelligibiliu[m]: id bonum est: is est deus. Caue itaque ne quando dixeris aliud quicquam bonum: propheta enim hic foret error. Neque & dixeris deum aliud quiddam: praeter solum bonum. In eadem quippe impietate incideres. Sermonem igitur ab omnibus bonum pronuntiatur. Quid tamen sit: ab omnibus non intelligitur: ideo deus non cognoscitur ab omnibus. Verum propter ignorantiam tum deos: tum & nonnullos homines bonos nominant. Nunquam tamen esse boni possunt nec etiam fieri. Reliqui igitur dii cuncti immortales honorati nomine dei. Deus autem bonum non secundum honorationem: sed ipsa sui natura. Una enim dei natura est: ipsum scilicet bonum. Vnum quidem est in utrisque nominibus: unde cuncta genera profluunt. Bonus enim porrigit uniuersa: nec accipit quicquam. Deus exhibet omnia: capit nihil. Igitur deus bonum ac bonum deus. Altera dei appellatio pater est: ob eam causam. quia omnia gignit. Patris enim officium est generare. Quia propter praestans id inuita censetur studium: atque ipsum apud sapientes: percreatio liberorum. Extrema uero omnium calamitas & impietas accidit illi: quae absque filiis e uita decedit. Qua de causa. demonibus dat poenas post obitum. Supplicium denique huiusmodi est: ut sterilis anima in corpus quoddam per iudicium migret: Cui nec maris nec seminae nomen sit. Quod quidem a sole eleuatum est: atque conuexum. Igitur o aesculapi cum homine: quae nullos genuit filios: nullum homo commercium. Infelicitatis tamen eius miserere: cum noueris quae hunc multa post interitum maneat. Tot igitur tibi & talia dicta sit o aesculapi: ex quibus praecognitio quiddam omnium naturae colligitur.

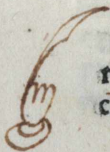
MERCVRII SERMO SACER.

g Loria omnium deus: diuinum: diuina natura: principium uniuersorum: deus: mens: natura: actus: necessitas: finis: & renouatio. Erat enim umbra infinita in abyssu, aqua in

super & spiritus tenuis intellectualis: per diuinā potētīā in chaos
in erāt. Floruit autē splēdor sanctus: qui sub harena & humida
natura elemēta deduxit. Dūq; omnes seminalē naturā dilige-
bāt. Cumq; indisticta fuissent: leuia postmodū in excelsam regi-
onē prouolarunt. grauiā sub harena humida residerūt: Distin-
ctis libratiscq; rebus. igneo spiritu uehebātur. Emicuit coelū septē
ī circulos. Dū in astrorū ideis: cū signis eorū cōspiciebātur. Di-
numeratæ sunt stellæ: secūdū eos. qui ihabitāt illas deos: ambi-
tus amplior cursu suo: aereo circulo: cōspirāter diuino spiritu ue-
ctus. Quisque deorū ex interna uirtute ascriptū sibi opus exple-
uit. Nata sunt ergo uiuentia: quadrupedia. reptilia. aquatica si-
mul. atque uolantia. Satio item omnis p semina pululans gra-
mē. herba. atque germina florū. sementē quoque regeneratio-
nis itrinsecus cōprehēdebāt: Generationē hominū ad diuinorū
operum cognitionē. testimoniūq; naturæ. ad imperādū oībus
quæ celo teguntur. ad bonorū discretionē. ad incrementū generis
numericū propaginē. Omnisq; aīa uelata carnis umbraculo. ad
coelestīū deorū discursum suspiciendum ad opera dei. & naturæ
progressus. ad bonorum signa ad potestatis diuinæ cognitionē
Portio quædam turbida est ad bonorum malorumq; iudiciū
ac bonorū uariū artificium iueniēdum. Incipit tamē in illis ui-
uere. sapiētīāq; nācisci. ad portionē cōtinue cursus deorū circueū-
tiū. resolui præterea in id. in quo ampla extrahunt monumēta.
admonitiōesq; artificiorū sup terram electis in nomine tēporū
herbæ generatiōesq; carnis animatæ. Tabefactus semētibus fru-
ctuū opificiscq; naturæ & artis reuiuenscēt. Deniq; uesti necessi-
tate. & renouatione deorū cursuq; circuli numerosæ naturæ. Di-
uinū at ipsa scilicet omnis cōspiratio mūdi. natura denuo flore-
scente: etenim in ipsa diuinate natura etiam constitit.

MERCVRII AD TATIVM CRATER SIVE MO- NAS.

u Niuersum mūdū uerbo nō māibus fabricatus ē opifex
Ipse uero sic cogita illū p̄sentē semp agētē oīa: deū uni
cū uolūtate sua cūcta cōstituit. Id. n. eius corpus est.
nō tangibile. nō uisibile. nō dimēsum. nō distans neq; alterius
cuiusq; simile. Nā nec ignis nec aqua nec aer nec & spiritus. Vex

ab eo hæc pendēt oīa bonū uero ita est: ut sibi soli id competat
Terrā quoq; ornatu quodā diuini opis exornare uoluit. Dimisit
itaq; hominē mortalis animātis. mortale animal. & mūdus q-
dē refertus aīalibus uiuētis mūdi p̄ intellectu atque rōnē Hō enim
effectus est diuini opis contēplator. Q d' p̄fecto dū admiraret.
auctore eius agnouit. Sermonē qdēo Tati singulis hominibus
deus ipertit. mētē uero nequaquā. non qd' iuiderit. qbus ne uti
q; iuideret. Liuior quippe ab eo non puenit. sed illa quæ habitat cū
animis hominū mētē carētibus. TAT. Cur o p̄ nō oībus deus
mētē communicauit? TRIS. Quoniā uoluit eā o fili. in medio
tanquā certamē. premiūq; animarū pponere. TAT. Vbinam
hāc locauit? TRIS. Cum craterē patulū hac iplessit. præconē
misit. iubens talia quædā animis hominū nunciare. Mergat se-
ipsam i hāc paterā. quæcūq; potest: quæ uidelicet credit craterē
animā ad eū. qui demiserat. redditurū. Quæue finē noscit. cu-
lus gratia nata fuerit. Quicūq; igitur præconum exaudierunt.
seçq; miserunt in mētē. ii cognitionis p̄cipes effecti sunt. mētēq;
suspiciētes. i homines perfectos euasere. At qui præconiū negle-
xerunt. hi sermonis qdem participes. mentis autē expertes. reli-
cti sunt ignorantes: & cuius gratia. & a quo geniti fuerint. Horū
præterea. sensus irrationalis animantis sensuum similes: iraq; &
cupidine impliciti. ea quæ sunt digna conspectu: nequaquam
admirantur. Nam libidinibus corporis mancipati: horum cau-
sa natum hominem arbitrantur. Quicūq; uero dei materia
fulsi sunt: ii o Tati secundum operum comparationē: pro mor-
talibus immortales habentur. intelligentia sua cuncta comple-
xi quæ in terra sunt: & quæ in mari: & si quid est præter ea supra
cælum. Atq; adeo seipsos erigunt: ut ipsum quoque bonum in-
tueātur. Quod sane cum perspicunt eam: qua hic uestimur ui-
tam: miseriam quandam arbitrantur. Despicientes utiq; tum et
corporea oīa ad unū solū ferunt. Hic o Tati scientiā mētus est
diuinorū: si contēplatio ē intelligētia dei. diuino existēte craterē
TAT. Equidē o pater huius crateris latice ablui cupio. TRIS.
Nisi o fili tuū corpus oderis. teipsū amare nō poteris. Quā pri-
mum uero nō te: sed deū ipsū dilexeris. mentem protinus con-
sequeris. hanc deniq; nactus scientiam: ea uestigio nancisce-
ris. TATIVS. Quonam pacto asseris hæc o pater. TRIS.

Impossibile est o fili: utrisque simul intendere: mortalibus uide-
licet: atq; diuinis. nam cum duo tantū in ordine rerum inueniā-
tur: corporeum: & incorporeū: & illud quidē mortale: hoc diui-
num dicatur electione unius amittimus alterum. Quotiensque
unius cura remittitur: alterius actus intenditur. Porioris itaque
optio: eligenti decora nō modo homine: qui elegit: deum red-
dit. uerum pietatē erga deum cæteris quoq; demonstrat. Dete-
rioris autē electio: hominē quidem ipsum perdit. aduersus autē
deum nihil præter id unū delinqr. s. q. quēadmodū pōpæ p me-
dia transeunt: ipse quidē nullius actiōis cōpotes: cæteros autem
impedientes. Haud secus isti pōpæ instar uagātur: atq; ober-
rant propter corporis uoluptates. Cum hæc igit ita se habeant
o Tati: diuina officia præcedere: humana sequi debet. Deus p-
fecto extra culpā. malorū a nobis causa uenit. nā mala bonis an-
teponimus. Cernis o fili q. corpora celestia trāscendere nos opus
est. quodq; choris dæmonum abesse ambitūq; astrorū corūq;
progressus superare: ut ad unum solumq; deum tendamus. In-
superabile. n. bonum est: sine termino insinuitū. quo ad se nunq;
incipiens. quo ad humanā cognitionē. principiū habens. Eius-
modi tamen cognitio non eius initium est. sed nobis ipsius co-
gniti principiū exhibet. Principium itaq; cōplectamur. Hoc. n.
cognito: uniuersa celerrime discurremus. Arduum autem est cō-
suetā ac præsentia relinquentem: ad superiora se porioraq; con-
uertere. illa. n. quæ oculis cernimus: nimium nos delectant. la-
tentia diffidentiam pariunt. Patentia autem sane mala sunt bo-
num occultum his. qui manifestis incumbūt. Nec enim formā
eius ulla: nec figura. hac de causa sui tantū simile cæteris. horū
uero dissimile. Etenim corpori. incorporeū apparere non pōt
huiusmodi est similis ad dissimile differentia dissimilisque ad id
quod simile est. Posteritas. Monas. i. unitas omnium principi-
um radix atq; origo. absq; uero principio nihil. Initium autem
est non principiū. sed alterius. monas ergo principium. omnēq;
numeros continet. A nullo contenta. omnēq; gignit numerū
nullo numero genita. Quicqd utiq; gēitū ip̄fectū diuiduum
crescēs atq; decrescēs. Ei uero quod p̄fectū. horum nihil accidit
Id sane quod ar̄gescit. uirtute monadis augetur. Euanescit autē
imbecillitatē propria: cum ulterius monadem capere nequeat.

Hec tibi o Tati p uiribus: imago dei subscripta sint: quā si diligēter consideraueris: oculisq; internis pronoueris: crede mihi fili ascensum ad excelsa cōperies. Quinetiā imago ipsa te perducet: habet enim utm certam uisio eis: qui intuenti desiderio flagrant apprehendit eorū trahit modo: quo lapis. qui magnes dictus est ferrum.

Mercurii Ad tatum Filium suum. Quod deus Latens simul ac patens est.

Vnc præterea sermonē apud te transigā o Tati: ne præticipuum nomē tibi desit: neue ignores id. quod plurimis occultū uidet esse perspicuum. Nam si nusquā pateat. nihil utiq; erit. Quodcūq; se offert aspectui: genitū: qd uero latet: sempiternū. Neq; .n. opus est: ut appareat: quādoquidem esse nunquā desinit. Ante oculos quidē id: reliqua ponit: ipsū uero secretū manet: utpote quod uita fruītur sepiterna. Etenī phārasia solū: circa quæ genita sunt: uersatur. in qua prætēr generationē nihil existit. At unicū id igenitum. incōprehensibile phantasiae. Cum uero per ipsum cūcta clarescāt. per omnia rursus atq; i omnibus fulget. Hisque præsertim apparet. quibus ipse noritiā cōmunicare uoluit. Tu igitur o fili mī Tati in primis piis precibus obsecra dominū: patrem unicū: unū: & a quo unus: ut sis illius misericordia dignus. Sic tādē deū tātū pcipere poteris. si uel unus dūtaxat illius radius itelligentiae tuae benigne refulxerit. Sola siquidē intellectio latens: latentia perspicit. Itaq; si mētis oculis ispexeris o Tati: ille tibi: crede mihi: patebit. Deus sane totius expers inuidiae: per singulas mūdi particulas ubiq; splēdet: atque adeo se notū praestat: ut nō intelligere modo: sed manibus etiā ipsis: ut ita dixerim: liceat atrectare. Nam ūdiq; nostris oculis eius obuēscāt: seq; obicit & inculat imago. Quod si ismū te laudes: quomodo aut teipsum: aut cum iuenies? Deniq; cū deū uidere uolueris: suspice siderū ordinē reliquorū. Quis age perpetuū horū seruat ordinē? Ordo quidē omnis numeri: loci limitibus terminat Sol deus deorū cōlestiū praestantissimus Soli cōlites reliqui ueluti principi regiū parēt. Sol tantus: terra simul amplior atq; mari: minores tamen supra se stellas innumeras cōuertit patitur. Quem timet is: quē uereē o fili! Diuerso

totum q. sequitur

c/v.

rum siderum sūt motus. Quis mēsuram singulis motionis assi-
gnat? T A T. Arcturum circa idem se ppetuo uertens: totamq;
trahēs mūdi machinā. TRI. Quis hoc utiē istrumēto? Quis
mare suis sinibus circūscribit? Quis terrae pondus sistit: ac librat
in medio? Est certe aliquis o Tati: horz auctor: ac dominus. Et
enim locū uel numez: uel mēsurā seruare absq; auctoris uirtute
ipossibile est. Ordo fieri ad deformitate nequit. Eget autē defor-
mitas a domino: qui ordinē praebeat. Vtinā tibi dareē o fili fa-
cultas: ut alarū dominiculo in sublimē aeris plagā uolares: me-
diāq; inter coelū ac terrā regionē sortitus: cōspiceres terrae qui-
dē soliditatē: maris diffusionē: fluxū fluminū: aeris āplitudinē
ignis actā celeritatē. O foelicissimū fili spectaculū: o beatissimā
uisionē. Siquidē uno luminū motu seriem mūdi totius compre-
henderes: immobilēq; factiorē concitū: latentē quoq; perspicu-
um cernerēs. quod si per ea ē: quae terra substinctur fragilia: &
aquae profūditate cōdūtur deū artificem inuestigare uolueris:
age fili: circūspice humani corporis opificiū: Cuius admonitōe
perdisce: quis tam pulcher imaginis cōditor. Quis oculoz pi-
ctor. q; nares auresq; tornauit. Quis labia distēdit oris. Quis
neruos tetendit atque ligauit. Quis irrigauit uenas. Quis ossa
cōgessit solida: quis carnē pellicula tenui circūtexit. Quis digi-
tos articulosque discreuit. Quis fundamēta pedū extēdit. Quis
perforauit poros: atq; meatus aperuit. Quis splenē coegit: atq;
cōpressit. Quis pyramidē impressit cordi figurā. Quis iecoris
porro rexit fibras. Quis pulmonū sculpsit fistulas. Quis aluo
capacē amplitudinē tradidit. Quis honoranda corporis mem-
bra ipropatulo figurauit. Quis obscena i obscuro prorsus abdi-
dit: eaq; aspectu cernētū uoluit secreta facere. Vide quot diui-
nae artis opera i una materia demonstrāt. Singulaq; pulchra: re-
cteq; dimēsa: necnō ppriis iuicē officiis differētia. Quisnā sin-
gula finxit? q̄lis mater? q̄lis pater: nōne haec solus ipse inuisibilis d-
us cūcta: propria uolūtate: molitus est: Et cū statuā & imaginē
absq; fabro & pictore fieri nullus asserere audeat: mirā mūdi hu-
ius cōstitutionē sine cōditore cōstituisse putabimus. O cecū ho-
mūculū. o nimis iptū. o pfundis obrutū ignoratiāe tenebris. Ca-
ue caue iquā o fili mi Tati ne ūq; artificiū pnes artifice Quinimo

cōgruo deū noīe prāiuocato: patrēq; eē pprīū eius existimato
qđ si me quiddā audacius pferre coegeris: huius effetiā eē dicā:
cōcipere ac facere singula: quēadmodū sine factore fieri qcquā
nequit. Ita deum existere semp nisi semp agat omnia: impossi-
bile est. In celo uidelicet aere: terra mari: in toto mūdo: ī quali-
bet particula mūdi: tū ī eo: quod est. tū ī eo qđ nō extat. Nihil
est ī omni natura: quod ille ipse nō sit. est ille siquidē: quā sunt
est ea ē: quā minime sunt. Quā quidē sūt: deduxit ī lucē. quā
nō sunt: occulit ī seipso. Hic deus nomine melior. hic occultus:
hic rursus oīum patēssimus. hic meti cōspiciuus: hic p̄sens ocu-
lis: hic īcorporeus: hic ut ita dixerim multicorporeus: Nā nihil
ī corporibus est: qđ ipse nō sit. Omnia enim ipse solus existit.
Nomina insuper habet omnia: quoniā unus est pater. Nomen
quoq; nullū habet: quoniā pater est omniū. Quid ergo te lau-
dabit: supra te: an infra te positi: Quo uertā oculos: ut te laudē
supra ne: an infra: intus in extra: Num modus: an locus circa te:
nū aliud quiddā ex omnibus: In te autē oīa: abste omnia: prae-
bes oīa. Nihil deniq; suscipis: omnia quidē habes. Quid autē
nō habes: idipsum nihil. Quādo uero laudabo te pater: Tem-
pus & momētū tuū capere nō ualemus. Quā potissimū ī re lau-
des cātābo tuas: Nū ī his: quā creaueris: an ī illis: quā nō crea-
ueris potius: Num in his forte: quā in lucē e tenebris eruisti: an
in iis: quā latent adhuc archano sinu recondita: Per quid tandē
hymnos tuo dicabo: nunquid in laudatiōe tali ego ipse mei iu-
ris existā: an potius alter efficiar: Ipse profecto es: qcqd ego sū
Ipse es: qcquid agam. Ipse es: qcquid deniq; dicā. Ipse enim es
omnia: neq; aliud prāter te quicquā. Quid sane nō es ipse: Ipse
oē quodcūq; genitū. es quidē intelliges pater fabricās deus. effi-
ciens bonū: bona faciēs oīa. Materiae nāq; purissimus aer. aeris
animā animāe mēs: mētis deniq; deus.

QVOD IN SOLO DEO BONVM EST: ALIBI VE-
RONEQ; VAQVAM. AD AESCVLAPIVM.

Onum o Aesculapi in nullo ponitur nisi in uno deo
immo ipsum bonum deus ipse semper. Quamobrē
effetiā oīs motiōis: atq; cognitiōis: eē deum opoter.

Hac essentia orbatū nihil: hæc circa se stabilē actū nullius ege-
num infinitū. superabundantē porrigentē possidet. Vnū id unī
uersorū prīcipiū. bonū porrigēs & effūdēs bonū quotiēs nomio
bonū id: qđ oīa bōa: & qđ bonū semp intellige: hoc unico deo
adeſt: neq; .n. cuiusq; indignus est: ut adeptionē ilīlus appetendo
malus fiat. neq; iactura cuiusq; in eū cadit unq; . ut post dānū do-
lore afficiat. Maior. .n. portici mali. nec est illo ualidius aliud a
quo expugnet: ī hūc iūria icidere nulla pōt: q̄ irritatus laceſcit
ut exandescat. Nihil eius iugū subterfugit quo cōtemptus idī
gnet atq; irascaē nec est sapientius eo quicq; qđ illi æmulationē ī
cutiat. Itaq; cū hæc illi non accidāt: nihil eius naturæ p̄ter ipm
bonū restitit. Quēadmodū uero nihil eorū: q̄ mala sunt: ī hac
īnsunt essentia: ita in nullo alio bonū inueniē. In singulis enim
reliqua īsunt singula: tum in paruis: tum in magnis: tū ē ī his
q̄ secundū unū. & in ipso quoq; animali maxio oīum atq; potē
tissimo: quod utiq; passionibus genita replet. Nā generatio pas-
sio quædā est. ubi aut passio: nullo modo bonū. ubi bonū non
passio ponitur ulla. ubi dies nullo modo nox. ubi nox: neq; ē
dies. Quapropter ī generatione bonū esse nō pōt. Restat itaq;
ī eo quod īgenitū: ut aut materiæ concessa est omniū participa-
tio. sic quoq; boni participatione: mundus bonus. bonū dico:
īquantū ipse etiā oīa efficit. Qua quidē ex parte bonus est mū-
dus: in reliquis oībus non bonus. Passibilis. .n. ac mobilis est: &
omniū præterea causā passionū. In homine īsup comparatio-
ne mali: bonū. Id quippe quod non nimis malū quoq; minus
malū: bonū in hominibus appellamus. Quo fit: ut bonum no-
strum nihil aliud sit q̄ mali porrio minima. Vnde illud & seq̄
ut bonū huiusmōi: a malo separatū esse nō possit. Inquinat. .n.
hoc bonū. admixtione malorū. Insectū uero ulterius bonū non
permanet. Sin minime permanet: malum efficit. In solo igit
deo bonū ipsum existit. Quare solū boni nomē o æsculapi: na-
tura boni nequaquā. Neq; enim id capere pōt materiale corpus
confectū undiq; & oppressum prauitate: laboribus: doloribus:
cupiditatibus: iracundia: deceptionibus: stultisq; opīonibus:
ac nugis. Deterrimū tñ oīum id cēseo æsculapi: quod unū quod
q; horū: q̄ dixerim: summū creditē eē bonū. Fugiendū ī primis
malum est: uētris luxus: malorū omnium fomes. hīnc error

hic boni priuatio. Equidē igentes deo gratias habeo qui de natura boni cogitāti: mihi sententiā hanc certam infudit. quod in mundo bonū esse non possit. Siquidem mundus congeries est malorum: Deus autem boni: uel bonum: dei exuberans plenitudo: Supereminētia quippe bonorū circa essentiā sincere fulgentes atq; purissime. Neque forte sunt essentiae dei. Audiendū sane id assero o aesculapi: essentiam dei: si ullā deus habet essentiam ipsum bonū esse. Pulchrum uero & bonū in mundo: aut in mundi partibus inuenire non licet. Nam quaecunq; sensus mouet: idola sunt: & uanae quaedam admirationes. Quae uero sensuū organa subterfugiūt: ad pulchrū bonumq; pertinet. Utq; acies oculi: deū nō cernit: sic neq; pulchrū bonūq; cognoscit. Hae siquidē partes: dei sūt integerrimq; illius ppriae cognatae: inseparabiles p̄cipuēq; dilectae: ut has ipse deus amat: sic ab his ipse deus amatur. si deū percipere poteris: pulchrum quoq; bonūq; percipies. perfulgens omnibus illustratū a deo. Pulchritudo. n. sine comparatione. Sine mutatione bonum. Deus enī comparationē mutationēq; nullā obmittit. Quemadmodū ergo deum pulchrū bonūq; noueris: ita sane: ex ceteris uiuentibus cū a deo se cerni nequeāt: nunq̄ cōmunicandū. Si deū quaesieris: pulchritudinem ipsam quaeres: quae tandē ad id ferat unica uia est pietas cognitioni coniūcta. Quapropter ignari mortales: & a pietatis semita de uiu: hominē quoq; bonū nominare nō uerētur. cum boni notitiā uerā habere nullā possit: sed malis irritus & illaqueatus sit malūq; bonū esse cēseat: īsanabiliterq; malis utatur: eorumq; iacturā: priuationēq; formidet. Omnibus deniq; machinamētis uiribusq; cōtendat: ne unico solum malo p̄matur: uerū & ī numerū mala magnitudinēq; augeantur. Talia sūt o aesculapi: decora hominum atq; bona: q̄ nec fugere nec odisse ualemus. oīum/nāque difficillimū id existit. ob eā potissimum causam: quia nos illis uti oportet atq; uesti: iisq; orbari: uitā agere nullo modo possimus.

Quod summū Malū Homīnibus ignorare deum:
Vo ruitis mortales: ebrīi q̄ merū ignoratiāe cōbibistis.
Cum id ferre nequearis: euomite. Viuite sobrii: oculis
mentis inspicite. Quod si minus potestis omnes.

saltem qui possunt: id agant: Ignorantiæ pestis omnē terrā sub-
uertit. animāq; corrumpit corporis uiclis iclusam. neq; finit eā
salutis iter asciscere. ne permittite uos in lacū corruptionis mor-
tisq; submergi. Respirate iam respirate: ad fontem uitæ recurri-
te. Illumq; qui uos introducet in aditū ueritatis: capefcite. Ibi
fulgidū lumē nullis imixtū tenebris. Ibi nullus ebrietate delirac
sed oēs sobriū uigilat: atq; mētis oculis eum: qui uideri uult: acu-
tius intuentur. Is nec auribus percipitur: nec cernitur oculis. ne-
q; sermone profertur. Sola mens eum pspicit: sola mēs prædi-
cat. In primis autem oportet uestē: quā circumfers: exuere. In-
dumentū inscitiae: prauitatis fundamentum corruptionis uincu-
lum: uelamen opacū: uiuā mortem: sensitiuū cadauer: sepul-
chrum circūuerile. domesticū deniq; furem. Qui dum blandi-
tur: odit. dum odit: inuidet. huiuscemodi est: quo circumtege-
ris umbraculū inimicū. Ad seipsum te deorsum raptat. ne forte
cōspiciens ueritatis decorē: ad proximū bonū huius oderis pra-
uitatem: neue huius insidias: quas in te assidue machinatur: ali-
quando præsentias hoc aciem interioꝝ sensuum hebetat: & ob-
tūdit. Crassa illam materia suffocat: abhominabili fastidiosaq;
ebriat uoluptate: ne audias unquā: neue pspicias ea quæ iure &
audienda sunt: & inprimis inspicienda.
Nihil eorum Quæ sunt interitus: Sed mutationes: Decepti
Homines interitum nominant. Ad ratium.

E anima & corpore o fili dicēdum. quonam mō imor-
d talis aīa: quātaq; sit agēdi uirtute: in concretionē disso-
lutioneq; corporis. Mors ad horū nullū attinet. Thana-
tos enim. i. mors cōceptus quidē est mortalis appellationis: uel
uanū quiddā: uel p ablationē primæ litteræ. thanatos. i. mors.
pro eo quod dicit athanatos. i. immortalis. Thanatos enī interi-
tum significat. At nihil eorū: quæ in mūdo sunt iterit. Si enim
secūds deus est mūds: necnō imortale uiuēs: impossibile ē im-
mortalis animāris partē aliquā interire. Quæcūq; mundo in-
sunt mūdi sunt mēbra. homo præsertim animal rōale. Primus
omniū uere sepiternus: imortalis: igenitus deus omniū auctor
Secūds deinde ad illius imaginē: mundus ab eo genitus. & ab
eodē seruatus: nutritus: & imortalitate donatus. uelut a ppro.

patre uiuens quidē semp: & immortalis. etenim semp uiuēs quidē
semp & immortalis et. n. semp uiuēs: & sempiternū: hoc inuicem
differūt: quia sempiternū quidē ab altero factum nō est. sin aut:
fiebat a seipso: nō ab aliquo factū fuit: quia sit semp. Sempiter-
num enī quatenus sempiternū est omne: pater autē ille sui ipsi-
us sempiternus. At uero mundus: a patre semper uiuens imor-
talisq; factus. Quantumq; materiæ fuerat subiectum patri. pa-
ter ipse corporeum agens & in molem congregans: id totū spe-
ricum reddidit. Imprimens qualitatem materiæ existenti imor-
tali: rationeq; materiæ sempiternum habenti. Plenis autē ideis
omnibus qualitates pater miserens in speram: uelut in gyrum
omni qualitate circumscripsit. Exornare autem uoluit id: quod
post ipsum est. quasi immortalitate sultiens omne corpus: ne ma-
teria ab huius congressu discedere uolens: in suā deformitatē ite-
rum resoluatur. Quando .n. incorporea erat materia o fili: de-
formior erat. habet hæc quoq; materia qualitates qdā exiguas
reuoluta crescēdi pariter & decrescēdi natura: quā hoīes mor-
tem uocant. Huiusmodi autē cōfusio circa terrena uiuentia. Cœ-
lestiū qppe corpora unū atq; eundē seruāt ordinē: quē. s. primū
a patre suo sortita sunt. Seruatur autē ipse a restitutōe cuiusq; in-
dissolubilis. Restitutio uero cōstitutionis corporū terrenorum:
ipsaq; dissolutio in corpora dissolubilia: & immortalia restituiē
Atq; ita sensus priuatio sit: nō destructio corporum. Tertium
quoq; animal homo ad imaginē mundi genitus secundum pa-
tris uoluntatem sese habens præter cætera terrena uiuentia: nō-
modo cum secundo deo cognationē habet: uerum etiam intel-
ligentiam primī. Secundum plane deum utpote corporalē sen-
sus cōprehendit. Primū uero deū: ut incorporeā: bonāq; men-
tem mente confurgit. TATI. Id ergo animal nōne destruitur?
TRIS. Melius melius ominare o fili: ac insuper meditare qd
deus: quid mundus: quid animal immortale: quid animal dis-
solubile. Scito quoq; mundum adeo simul atq; in deo: hominē
uero a mūdo & i mūdo cōsistere principiū at cōprehensioq;
oīum & constitutio deus.
Quod in solo deo pulchrum ac bonum: Alibi uero nequa-
quam. Ad æsculapium.

Eri o Aesculapi perfectā edidī orationē in præsentiāz
h autē necessariū esse arbitror: ut de sensu breuiter differa-
mus. Sensus ac motus i hoc potissimū discrepare uiden-
tur: quia hic quidē secūdū materiā: ille autē secūdū essentiam
est. mihi tamem uterq; conuenire uidet: neque distingui in ho-
minibus ratione. Intus animātib; sensus nūc unitus est: in ho-
minibus autē intelligētia. Ab intelligentia quidē intellectus dis-
fert: quemadmodū a diuinitate deus. Diuinitas. n. a deo. itelli-
gētia uero ab homine puenit. Hæc sermonis est foror: aut utra-
q; sibi inuicem instrumēta. Nā neq; sermo absq; intellectu p-
nūciat: neq; intellectio absq; sermone prodit in lucē. Quāobre
sensus & intelligentia in homine: tanq; connexa cōspirāt inuicē
Neque enim sine sensu intelligere: neq; sine intellectu senti-
re ullomodo possumus. Intellectionē tamē absq; sensu intelli-
gere possibile est instar eorū. qui in somnis phantasmata uidēt ta-
men quocq; uident utraque operationes insomniōz uisionibus
exterius: sensu autē ex somno i uigiliā suscitari. In animā præte-
rea corpus. homoq; unitur. quotiensq; utræq; sensus particulæ
sibi consensuūt. tunc intellectio concepta mente dispōit. Mēs om-
nes notiones cōcipit. bonas quidē: quotiēs a deo semē infundit
cōtrarias autē: cū a dæmonibus quibusdam spmāta iaciuntur.
Nulla profecto mundi pars est dæmonū præsetia destituta. ho-
rū lumē ab ipso deo totū descēdit. Demū deniq; trāssus in ho-
minē: semina pprie oratiōis i spergit. Mēs at cōspersa semini-
bus prægnās inde parit adulteria: stupra. homicidia: patricidia:
sacrilegia: diuinorū cōtēptū: iugulationes: euerstiones urbiū: pe-
stes hominū: & reliqua omnia quæcunq; malorū sunt opa dæ-
monū. Dei plane semina pauca: at illa quidē magna. pulchra bo-
na. uirtus. f. tēperantia: pietas: pietas autē dei cognitio. Deum
q; recognoscit: bonis reffectus omnibus: notiōes diuinas assequit
notiones iquā haud multorum similes. Quadecausa si qui huic
se cognitioni dedicant: nec ipsi uulgo placet: nec uulgas illis. In
sanire demum putantur: risumq; reportant. Interdū etiā odio
habentur: contumeliis afficiunt: uitæq; priuantur. Improbritate
enim hic habitare diximus: terramq; illius esse prouinciā. Ter-
ram dico nō mūdum totum: ut impij quidem obloquuntur: ue

of.
runtamen homo deo deuotus: & primū diuinā praeuoluerit
uisione: obliuioi reliqua omnia tradit. atq; etiā quae reliquis ho-
minibus mala sunt: huic ut bona cōtingūt: cōsulētī prudenter:
& ad scientiā singula referenti. quodq; mirandū est: mala semp
in bona penitus cōuertātī. Sed iā ad sermonē de sensu iterū rede-
amus. humanū est: sensum cū itellectione cōiūgere. Nā om-
nes: ut supra retuli: homines itellectione fruunt. Ceterū secū-
dum materiā unus: alter secūdū essentiā. Qui enim prauitatis
seruus est materialis. a daemonibus quoq; ut diximus: intellige-
di semen accepit. At si qui bonitatis animae sunt: horū naturam
ipse utatur. Deus enim oīum auctor: efficiens aute oīa: sibi ipsi
cōsimilia reddit. Hāc tamē genita bona in operatiōis usu steri-
lia. Mūdi nā quae reuolutio generatiōes exagitās: qualitates effi-
cit. Quasdā ificiēs: maloq; sedās. Quasdā defensiōis: bonoq;
purgās. Mundus o aesculapi sensum motūq; possidet. nō huma-
no sensui motuiq; cōsimilē: sed potētiorē sane atq; admodū sim-
pliciorē. Nā sensus & itelligētia mūdi: id unū est. Cūcta. s. fa-
cere: ac resoluerē. Diuinā uolūtatis organū: hac potissimū rati-
one cōstructum: ut a deo semina suscipiens uniuersa: eaq; tuto si-
nu recondens: omnia quidē cōponēdo producat. oīa rursus au-
ferat diuidēdo: atq; istar agricultoris piti: quodcūq; nimis adul-
tū est: amputat. ut statuitis tēporē interuallis: reuirefcat. Nec ē
quicq; cui uitā mūdus ipse nō praestet. Simulq; uitae locus est: ē
atq; etiā īstitutor. Corpora uero ex materia in differētiā cōstāt:
horū qdā ex terra qdā ex aq; ex aere alia: ex igne quoq; p multa
uniuersa certe composita. Quaedā tamē cōgesta magis: nōnul-
la uero simpliciora. Illa grauiā: hāc leuiā. Velocitas autē agita-
tionis: illius uarietate generationē qualitatis īducit. Spiratio. n.
crebra existēs: corporibus qualitate una cū supabundantia uitae
suppeditat. Deus igit Cosmi. i. mūdi pater. Cosmus autē eorū
quae in cosmo: & cosmus quidē dei filius. Quae uero in cosmo
sub cosmi ditione cōsistūt. ac iure cosmus appellatus ē. Omnia
siquidē uarietate generationis .i. exornat. necnō īde
sinentia uitae operatione perpetua necessitatis: celeritate elemen-
torū: cōmixtione: ordine genitorū Ipse igit Cosmus. i. ornatus
necessitate simul & merito nōinatus ē: aīantiū oīum sensus & in-
tellectio. Quae ex externis īfluūt ab eo: qd cōinect īspirata.

Cosmus autē quaecūq; ab ipsa origine suscepit a deo perpetuo seruat. Deus profecto: nō ut quibuldā uideat: sensit. menteq; captus est. li. n. miseri pressi perperā obloquūtur. Quaecūq; sunt o. Aesculapi in deo simul: atq; a deo pēdētia: parti p. corpus agētia: partim mouētia per essentiā animalē: alia per spiritum uiuificantia: alia uero receptacula defunctorū. Rectius autē dicemus deū talia nō habere: sed ut ueritatē ligdā exprimamus: ipsū esse cūcta farebī mur. Nec ea qdē ab extimis capere: ad extrema nihilominus porrigere. Id est sensus & itellectio dei. Vnde nulli unq; futurū est tempus: in quō existentīū aliqd in nihilū euanescat. Quoties uero existentia dico dei: dico thesaurū. Nā existētia ipse deus aplectit. Extra hunc nihil ē. extra nihil ipse. Hęc tibi o Aesculapi intelligēti: uera uidebūt ignorāti autē: incredibilia. Intelligere. n. ipsum credere est. at nō credere: proculdubio ignorare. Sermo siquidē meus ad ueritatem usq; cucurrit. Mēs quoq; ampla: & a sermone ad certū quiddam deducta: ueritatē atigit. Deniq; cōprehēdens oīa: eaq; iueniens cōsona illis: quae interpretabat e uestigio credidit: & in ipsa fide decora foeliciter requieuit. Quae igitur de diuinis dicuntur: intellecta creduntur quidē: nō intellecta negātur. hęc autē de intelligentia dicta sufficiant.

Mercurii Trismegisti Clauis ad Tatium.

Eternum o Aesculapi sermonē ascripsi tibi. Vñ æquū

h est hodiernū Tatio dedicare: eoq; magis id operæprecium: quo disputatio præsens: omnium ad illum a nobis antedictorum cōpēdaria quædam summa futura est. Deus & pater & bonum o Tati naturam eandem: immo eundem actum habent: Illa siquidem augmenti: diminutionisq; appellatio est: q̄ circa mutabilia & imutabilia. i. humana & diuina uersat. Quorum unumquodq; ille uult esse: alibi uero actum: quemadmodum in aliis demonstrauimus: diuinorū atq; humanorū quae quidem in hoc intelligere necesse est. huius actus uoluntas est: huius essentia uelle cūcta subsistere. Quid est deus & pater & bonum: nisi ipsum esse horum omnium nondū existētium: Quin etiam existentia ipsa horum dum sunt: id deus: id pater: id bo-

num: cui nihil aliud ex omnibus applicatur. Mundus enim ac
sol eorum: quæ sunt secundū participationē pater: nō tamen ui
uentibus uitæ bonitatisq; causa. Quod si hoc ita se habeat: com
prehensus agitur a uoluntate boni: sine qua: nec esse unq̃. nec fieri
potest. Cum filiorū pater. tum pcreationis: tum ēt alimēti: per
solū appetitū boni suscipiēs. Nā bonū actiuū est: id alteri conue
nire: quā illi nequit. Quod cū accipiat nihil: uniuersa uult esse:
Nō dico o Tati uniuersa facit: facies enim lōgo quodā tēpore:
deficiens ac indignū est. Siquidē interdū facit: interdū cessat: ege
nū quidem & quātitaris: pariter & qualitaris. Nōnūq̃ qualia &
quanta disponens: alias horū contraria. Deus autē & pater &
bonum: eo ipso quod oīa est. Tale igitur ei quidē ista præcipere
potest. Etenim hoc uult esse: & est. Et ipsum maxime uero ipsi:
nam cætera oīa ppter ipsum. Propriū quippe boni: o Tati sese
notum præbere id bonū est o Tati. TATIUS. Visionis pater
bonæ & pulchræ nos participes reddidisti. Vnde meæ mētis oculo
uis uisione quasi iam expiatus est. TRIS. Neq; uero quādamo
dum solis radius: fulgore nimio corrumpit oculos: calligatesq;
reddit: sic ipsius boni conspectio. Illustrat enim: atq; oculi lucē
eo magis exauget: quo q̃s capere magis potest itelligibilis splen
doris influxū. Velocior est & acutior diuina lux ad penetrandū
īnocentiaq; & īmortalitate singula complens. Qui nitorē hūc
a corpore uberius haurire pnt? Obdormiūt sæpenumero a cor
pore ad aspectū pulcherrimū: quādamodū Celiū & Saturnus
nrī progenitores assurgūt. TAT. Vtinā & nōs pater. TRIS.
Vtinam o fili. Ad huc tamē ībecilliores sumus ad conspiciēdū.
Tunc autē poterimus mētis oculos eleuare: bonūq; decorē īcō
prehensibilēq; prospicere: cum nihil de illo prorsus dixerimus.
Eius cognitio diuinū silentium est: & intentio omnium applica
tiō. Qui id intelligit: nil potest aliud cogitare. Qui id meretur:
nil præter ipsum aliud intueri. Qui id audit: nil audire post ip
sum: neq; corporis ēt sui mēbra mouere. Vniuersis pfecto cor
poris sensibus moribusq; solutus: intrepidus agit. Nam qui
totum circumlustrat undiq;: mentem totam quoq; irradiat:
animam abstrahit totam a corpore: totam in essentiam deni
q; dei trāsligurat. Impossibile. n. o fili aīam hoīs: ī corporis facie
dii

iacentem diuinā assumere formā. Neq̃ licet etiam dei pulchritudine conueri: nisi quis ante in deum fuerit reformatus. TATI. Quonam pacto id dicis o pater? TRISME. Omnis animæ distributio o fili. TATI. mutationes autem quonā modo interim distribuētes. TRIS. Num in his q̃ generatim diximus audisti: quēadmodū ab una mūdi torius anima: uniuersæ profluunt animæ per omnē mundum tanq̃ distributæ circūcurrentes? Harū utiq̃ animarū mutationes permultæ: partim sane in melius scēlitiusq̃: partim aut̃ in cōtrariū: Nā reptiliū quēdā in aquatilia trāsmutant̃: aquatiliū animæ in terrestria migrāt: terrenorū in uolatilia scandūt: aereorū uertuntur in homines: hominū deinde immortales animæ ī dæmones transeunt: demū in deorū chorū scēlitter reuolant. Chori deorū gemini. uagantium unus: nō uagatiū alter. Atq̃ hæc est suprema animæ gloria. Anima uero in corpus humanū delapsa: siquidē mala perseuerauerit: nō gustat immortalitatis quicq̃. neq̃ bono etiā fruitur. Reuoluto autem itinere in reptilia præcipitās: hæc utiq̃ adiudicatio ponatq̃ est animæ malæ: prauitas animæ: ignorātia. Aia naturæ rerū bonique inscia: orbata oculis: corporis sese passionibus implicat. Aia .i. mali dæmonis ritu cor-
rura. seipsā ignorās abiectis corporibus: mōstrisq̃ deformibus: fuit. Corpus suū uelut onus īsestū circūfert: nō p̃siciens corpori: sed ob ignorātiā subiugata. Cōtra uero uirtus aiæ cognita est. Eruditus. n. re uera: bonus: pius: diuinus. TATI. Qui hic est o pater? TRISME. Qui nec loq̃tur. nec audit multa. Qui duobus sermonibus: seu dicendis siue audiendis: intēdit: & pugnat in tenebris. Nam deus: & pater: & bonū: nec lingua pronuntiatur: neq̃ percipitur auribus. Cum hæc igitur ita se habent in omnibus: q̃ sunt ex eo: quod seorsum ab illo esse neq̃unt: sensus insunt. Inter cognitionem aut̃: ac sensum multum itereft Sensus enim superantis motus existit cognitio: scientiæ terminus. Scientia dei donum, siquidē una quæq̃ scientia īcorporea mēte utens ut organo: mēs autem corpore. Quāobrem utraq̃ in corpora: tum itelligibilia. tum etiam materialia recurrunt. Ex oppositiōe. enim & cōtrarietate cōstare omnia necesse est: neq̃ aliter se habere possibile est. TATI. Quis igitur materialis iste deus. TRISME. Mūdos: pulcher quidem: nō tamē bonus. etenim ex materia cōstat: passionibusq̃ subiect̃. Primusq̃

Deo carere. p. cul.

est eorum: quæ patiuntur. Secundus autem eorum quæ sunt. Indignus
præterea suapte natura factus: aliquādo semper existēs: in gene-
ratione atque genitus: qualitatibus & quantitatibus omnium genitura.
Mobilis enim. Omnis autem materialis motio: generatio dici de-
bet. Intelligibilis quoque status hoc pacto: motum materiale agit.
Quoniam mundus spera est. id est. caput nec supra materiale quicquam. Quæ
admodum neque aliud sub pedibus intelligibile: at materialia: cū-
cta: Mēs uero caput in circulum agitur. id est. secundum naturam ca-
pitis motum. Quotiesque igitur contigua sunt: capitis illius pel-
liculæ: quæ sane anima est: immortalia nata sunt: quasi corpus sit in anima:
constitutū: animamque habēria: plena sunt corpore. Verū quicquid
a pellicula procul in qua sunt: quæ magis participat anima: corpus
existit. totum uero animal est. Itaque mundus ex materiali quodam
& intelligibili compositus est. Mundus animal primū: homo se-
cundū: post mundū animal. Primū autem animalium reliquorum. quod-
cunque uero animæ munus conceditur aliis. homo quoque possidet.
Neque solum non. bonus sed malus est: utpote mortalis perpēdit.
Mundus enim non bonus: quia mobilis: non tam malus: quoni-
am immortalis. Homo autem tum quia mobilis: tum est quia mor-
talis: malus esse censetur. Anima hominis in hunc uehitur mo-
dum. Mens in ratione: ratio in anima: anima in spiritu: spiritus in
corpore. Spiritus peruenas arteriasque: sanguinemque diffusus: ani-
mal undique ciet: molēque corporis suspensam sustinet: atque cir-
cūfert. Vnde decepti quidam humorē sanguinis animā existima-
runt. nos plane latuit: quia in primis oportet spiritum ad animam
usque manere. deinde sanguinē coalescere: uenasque & arterias ca-
uas extendi: demum resolui animal: eamque mortē corporis eē.
Ex uno autem principio cuncta depēdent: principium ex uno atque so-
lo. Et principium quidē mouet: ut rursus extet principium. Ipsum ta-
men unū præstat: nec ab unitate discedit. Tria igitur hæc sunt.
Deus pater bonū: & mundus: & homo. Mundus deus habet: mū-
dus hominē: Mundus dei filius: homo genitura mundi. Neque eni-
ignorat deus hominē: sed curā eius habet: ab eoque cognosci se-
uult. Hæc unica salus homini: cognitio dei. Hæc ad olympum
ascēsis. Ex hoc uno dūtaxat anima bona: neque interdū quidem
bona: alias autem mala. at secundum necessitatem. TATI. Quo-
modo id asseris omi Trismegiste: TRIS. Hoc inquam assero:

animæ

animam pueri contemplari seipsam: nondū ex natura sua pro-
pter corpus egressam: nondū enī corpus omnino cōpactum est
ac seipsam undiq; pulchrā conspiciere! Nā haud corrupta est ad-
huc a corporis passionibus: mundi totius aīa tuncq; dependēs.
Cum uero compactum est corpus: animāq; in sui mole disper-
git: & distrahit: tunc illa obliuioni subiicitur. pulchrit; ac boni
uisione priuatur. Obliuio autē ipsa improbitas est. Idēque accidit iis
qui egrediuntur ex corpore. Recurrente .n. aīa in seipsam. spīrit-
tus in sanguinem: anima i spīritū contrahit. Mēs a uelaminibus
libera & diuina existens: suapte nātura igneum sortita corpus: p
loca omnia circūuagatur: animamq; iudicio iusto ac merito sup-
plicio derelinqr. **TATIVS.** Quo pacto id ais o pater! **TRIS.**
Mens quidē ab anima: anima uero a spīritu separatur. Indumē-
tū mētis anima. Indumētū animae spīritus: Cōtelligere opor-
tet o fili cū dicente auditorem: atq; cōspirare: auditūq; acutiore
uoce dicentis habere. Harū o fili uestrū cōuolutio in corpore ter-
reno cōfiscitur. Siquidē nudā secūdū se mentē i terrea sistere mo-
le penitus impossibile. neq; enim potis ē terrea fax mētē adeo
diuinā suscipere: neq; tantū numē patibili confirmatū corpore
sustinere. Assumpsit ergo mens animā uelut amictū. Quinēt
aīa diuina existens uehiculo spīritus utit. Spīritus animal totū
pcurrit. Itaq; cū primū mens a terreno corpore soluitur: propri-
um mox subit amictū igneū: uidelicet corpus: quo sane quādiu
circūrecta est: i terreū corpus turgescere nequit. Terra nāq; ignē
minime sustinet: rota siquidē ab exigua sintilla cremaret. Qua-
de causa terrene moli circūsusus est humor: quasi quodā ad com-
bustionē ignis obstaculū: qui cū acutissimus ac uelocissimus sit
omnium diuinorū cōceptuū singulorum comprehendit elemē-
torum corpora. Etenim ipse coelorum artifex: igne potissimū
ad suā fabricā utitur. Opifex quidē totius utit omnibus. oīs autē
saber iis: quae sunt circa terrā. orba nanque igni mens hominis
ad humanāq; dispositionē dūtaxat idonea. diuina cōstruere ne-
quit. Humana certe anima: non oīs quidem: si pia beataq; di-
uina: postquā uero huiusmodi aīa p mortē a carcere corporis
est exempta: cū omnis subierit uirtutis: pietatisq; mandata: cer

te aut mens: aut deus efficiť. Certamē autem religiosę pieratis
hoc est. Recognoscere deum: iniuriã iſerre nemini. anima ta-
men impia in natura propria remanet: ac ſeiſpſam nimis cruiat:
corpus quęrit quod igrediatur terrenum & humanũ. Aliud q̃p
pe corpus quam humanum: animam non capit humanã: ne-
que fas est in corpus animã ratione carentis: animã rationalem
corruere. Lex enim diuina generationē tam nephariam prohi-
bet. TATI. Quo igitur modo cruiatur o pater hōis anima?
Quodue ſuppliciiũ huius animę grauius? TRIS. Impietas o
fili mi. Tari: cuiusnam ignis ardētor flamma: q̃ impietatis est?
Quęnam ſera mordax ira corpus lacerat: ut ipietas laniat ani-
mam? Nonne uidēs quor malis animus premitur impius? Hen-
ſic fili uociferatur ipius animus. Vror: abſumor: qđ agã nescio.
Deorant me miſerum mala undiq̃ cōfluentia: nō uideo quic-
quam: heu miſer: non audio. Tales afflicti ſunt animi uoces.
Talis naturę congrua mulcta nō qualē tu ſorte fili: & alii quidã
arbitrantur: quibus uidetur anima noſtra: poſtquam eſt huma-
nam exuta figuram in corpora degenerare brutorum. Hic enim
impius error: uerũ caſtigationis eius modus alter. Mens utiq̃
cũ dæmon efficitur: ad obſequium dei iubetur igneum capeſſe
re corpus: inde in animam tranſſuſa nephariam: cauſam flagel-
lis uerberat peccatorum. his aĩs uerberatus iniquus ad neces: cō-
uitia: obiurgia. rapinaſq̃ uarias ſeſe uertit. ad ea deniq̃ per quę
delinquunt homines. uniuerſa delabitur. At cum i ſanctã mens
inſluit animam: extollit illam ad ſapientię lumen. Hęc anima
poſtmodũ nnnquam ſomni torpore languſcit: ſed & uerbis pa-
riter: & operibus humano fert opem generi: iuuatq̃ modis om-
nibus ſuum ſemp æmulata parentem. Quamobrem oportet o
fili nos agentes deo gratias obſecrare: ut bonę mentis partici-
pes efficiamur. in melius quidem anima migrat: in deterius nũ
quam. Eſt etiam animarum communio quędam deorum. ani-
mę communicant hominũ animis. Deus ſe communem ſingu-
lis exhibet. præſtantiſor enim cunctis ille. Cuncta autem illo
ſunt imbecilliora. Mundus deo: homo mundo: homini bru-
tum ſubiiciatur, Deus ſuper omnia eſt: & circa omnia.

*Religioſum quorū
mem.*

Dei radii actus existunt: mundi radii sunt naturæ: radii uero hominis artes atque scientiæ. Per mundum exercentur actus. itque in hominem: per mundi radios naturales descendunt. Naturæ per elementa: homines per artes atque scientias. Hæc utique mundi totius administratio ex unius natura dependens: perquam una materies recte discurrens: qua nihil ualidius: nihil diuinius: nihil denique magis unitum. Hominum ad deos: ad homines deorum communio. Iste bonus est daemon: anima: quæ hoc plena est: beata est: misera uero: uacua. **TATIVS.** Quanam ratione id ais o pater? **TRISME.** Scito mi fili: quia anima omnis habet ipsum bonum promente. De hac enim presens nobis est sermo: non de ministro humanus: quem supra diximus: ex iudicio demissum ad inferos. Anima: mentis presentia destituta: nec agere quicquam: nec dicere potis est. Sæpe uero mens extra animam: quo quidem in tempore nec audit: nec uidet anima: sed animali similis est ratione carenti. Tanta est potentia mentis: quæ animam huiusmodi deserit: implicita corpori: & ab eadem tracta ad infera. Talis anima fili mi mentem nullam habet. Ideoque nec hominem hunc appellare phas est. Homo siquidem animal est diuinum: nec est cum terrenis brutis: sed cum diis celestibus comparandus. Quinimmo si audendum est uerum fateri: homo uerus uel coelicolis est præstator: uel: saltem pari sorte potitur. Etenim quicumque coelum descendit ad terram coeli limite deserit. Homo autem ascendit in coelum: illudque mentem Nec enim fugit quæ ima sunt: quæ ue sublimia. Ac reliqua omnia diligenter inquirat. Quod que maius est terram quidem haud dimittens in coelum attollitur: tam apta est humanæ naturæ potestas. Quamobrem audendum est dicere. hominem quidem terrenum. Deum esse mortalem. Deum uero cælestem: immortalē hominem. itaque horum uirtute duorum: hominis. scilicet ac mundi: gubernantur singula. unum deum cuncta subiiciuntur.

MENS AD MERCVRIVM.

Esne tam diu differere o Trismegiste Mercuri. Sile: iam ante dictorum reminiscere: Etenim sensum tibi meum non pigebit exprimere. eoque magis: quo multe & uarie iter mortales de mundo deorum opiniones pererrant. **TRIS.** Equidem ut ingenue fatear huius rei ueritatem nodum teneo ipse. ergo mi domine puram exprime ueritatem. nam unicum te elucidare talia posse

*hic percontans
hunc deum assumptum
num puto.*

cōfido. MENS. Audi me igitur o fili. Tempus: deus: & uniuersum: sic se habent. Deus aeternitas: tēpus generatio. Deus aeternitate: aeternitas mundū: mūdus tempus: tempus generationē efficit. Dei quasi essentia est: bonū pulchrū: beatitudo: sapientia aeternitas essentia. ipsum idem. mūdi ordo. temporis transmutatio. generationis mors & uita. actus dei mens & anima. aeternitas perseveratio: atque immortalitas: mundi institutio. & restitutio. tēporis augmentū & diminutio generationis denique qualitas. Aeternitas ergo in deo. in aeternitate mundus. tempus in mūdo. In tēpore generatio. aeternitas extat circa deum. Mundus in aeternitate mouetur: tempus terminat̃ i mundo. generatio cōplectitur in tempore. fors itaq; omniū deus. essentia uero aeternitas. Opus aeternitatis est mūdus. factus quidem nō aliquādo: factus autem semper ab æuo. Cū uero nunquā cesserit æuum: nūquā cessabit & mundus. Cumq; sit mundus aeternitate comprehēsus: nulla mūdi pars iterit. TRISME. dei uero sapientia quid est? MENS: Bonū: pulchrū: beatitudo: omnis uirtus & æuū: unde immortalitē praeſtat æuum: pſuerantiam materiae tradens. Origo enim materiae pendet ex æuo: quem admodū ex deo æuū. Generatio qdē ac tēpus naturae geminae: & i coelo sūt & i terra. i coelo sane imutabilia sūt. Haec duo atq; immortalia i terra mutabilia corruptioniq; obnoxia. Aeternitatis aīa deus est: aīa mundi aeternitas: terrae aīa: coelum: Deus in mente: mēs in anima: anima autē i materia. omnia uero ista per æuū: totū hoc corpus: in quo corpora oīa anima mēte: deo q; plena: intima mūdi replet: cōplectitur extrema: uitā omnibus haec sugerit. extrinsecus quidē: igenti huic perfectōq; animali mūdi: intrinsecus autem caeteris quae insunt mundo uiuentibus. Supraq; in coelo: quod idem est: oīa sistens īfra uero i terra: generationē agitans. Mūdū profecto cōtinet æuū. siue p necessitate: seu prouidentia: uel natura. Et siquid aliud quis cogitat: uel cōt cogitabit unquā: id omne deus agit. Actio dei potestas īsuperabilis: cum qua nec humanā: nec diuinā ullā comparare quis audeat. Caue igit̃ o Mercuri: ne quid infernorū: ne quid cōt superiorum dei simile censeas. nam a uirtute penitus aberrares. Nichil quippe simile est. quod dissimile solumq; & unum est. Neque cūpiam futes eandē quae deo uim adesse. Quid enim

*in prim capio exauct
deus est sum tr.
gene. 1.*

post illum tale: & ad immortalitatē: & ad qualitatē transmuta-
tionē: quid autē præter hoc aliud deus efficiet? neq; enī in ocio-
sus est deus: nam ociosa forent omnia. Cuncta siquidem plena
sunt deo: ocium uero in nullis mundi partibus reperitur. nome-
pfecto uanum est ocium: tum secundum id quod agit: tum eti-
am secundum id quod agitur. uniuersa fieri necesse est: ac semp
fieri secundum loci cuiusq; naturam. Agens nō uni præsens est
tantum: sed omnibus nec unū dumtaxat uerum uniuersa produ-
cit. Nam efficax existens in se ipsa potestas: in iis quæ facta sunt
minime sufficiens est. Sub ipsa enim sunt opera ab illo progeni-
ta. Age: contemplare: pro me subiectum tuo conspectui mun-
dum: atq; eius diligenter circumspecte formam. Inuiolabile cor-
pus: quo nihil antiquus per omne qdem adultū ac uirens. Inspi-
ce præterea mundos septem suppositos: ornatu mirifico fabri-
catis: ordine sempiterno: cursu suo differenter cōplentes æuum
plena lumine singula: ignis uero in illis nullo modo. Amicitia
enim contrariorum. dissimiliumq; commixtio. lumen institu-
it illustratum ab actu dei: bonorū omnium genitoris: totius or-
dinis principis: septeq; mūdorū ducis æterni: lunam uero cæte-
ris præcurrentem: naturæ organum: inferiorē materiā transmu-
tantē. Terram in mūdi medio sitam: pulchri mūdi subtelum
nutrimentū terrenorū oīum: eandēq; nutriticē. Meditare numeꝝ
mortaliū immortalīūq; uiuentiū mediū uero qsi cōfiniū utrorūq;
mortaliū uidelicet atq; immortalīū: lunam ipsam circueuntem:
Anima rursus omnium plena: propriis ab ea motibus agitata:
ptim quidē circa cœlum: partim uera circa terram: nec ea quæ
dextra sunt ad sinistra: neq; leua ad dextra. Item nec supera ad i-
fera: nec infera iteq; ad supna. Q d' aut hęc oīa geīra sint o dul-
cissime mi Mercuri: nequaquā nūc opus ē. ut me differente perdis-
cas. Nam corpora sunt hēntq; animā: & mouentur. Hęc autē
in unū cōgredi absque cōgregantis uirtute ipossibile est. Opor-
tet igitur aliquē esse talem ac penitus unū. Nam cum multi: ua-
riūq; sint motus: & dissimilia corpora: unus autē ordo uelocitatis
in omnibus: impossibile est duos aut plures esse factōres: neq;
enim ordo unus probaretur in multis. Præterea qui inter illos
ibecillior esset: potentiori nimirum iuideret: ex quo seditio quæ-
dā exoriretur. Itaq; si unus eorum auctor mutabiliū aīaliū exti-

tisset: cuperet quoque immortalia gignere quemadmodum ge-
nitor immortalium affectaret mortalia. Quinetiam una existente ani-
ma: unaque materia ad quam illorum potissimum fabricatio pertinet
Quod si ad utrumque: ad quam provincia maior: sic autem cogi-
ta. omne corpus uiuens seu mortale siue immortale ex materia
constat & anima. omnia sane uiuentia corpora animata sunt:
non uiuentia uero nuda pene in omnia. Anima quoque
similiter secundum seipsam suo propinqua parenti: uitae cau-
sa est. uitae autem causa est quilibet immortalium. Quoniam
igitur modo: mortalia uiuentia differunt a mortalibus: itaque ab im-
mortalibus immortalia: esse itaque horum omnium auctoris praece-
pteris est praecipuum. Nam anima una: uita una: una quoque materia. Quis
nam iste quis alter praeter unicum deum? Num alteri cupiam quod
soli deo conuenit creare uiuentia? Unus itaque deus mundum unum
est confessus. & solem unum. unicam lunam. unam quoque diuini-
tatem. Ipsum uero deum quot credimus esse? Unus igitur singula
facit in multis. Num censes arduum quiddam & laboriosum deo
uitam: animam: immortalitatem: mutationemque efficere? Tu eni-
tot tantaque potes: uides: audis: odas: gustas: tangis: loqueris: gra-
deris: spiras: intelligis. Neque alter est in te: qui uidet: qui ue-
dit alter. Nec loquitur unus: graditur alius: hic odorat: ille gu-
stat: hic spirat: intelligit ille. At unus haec omnia praestat: neque est
possibile est illa sine dei materia fieri. Ut enim qui cessat ab iis:
non est amplius animal: sic qui ab illorum constructione cessa-
ret: minime deus esset. id autem suspicari nepharium. Quod si con-
cessum nihil in rerum natura consistere. cui non inest naturalis
quidam agendi uigor: simulque certi operis executio: quanto ma-
gis asseuerandum est deo non deesse potestatem omnium & effe-
ctum? Nam quicquid otiosum: imperfectum: imperfectum dice-
re deum nephas. facit igitur omnia deus. Nunc mihi id paulum
temporis o Mercuri totus adesto: ipsum te mihi dedito: opus dei
confestim intelliges. Hoc opus adesse necessarium erat: ut essent ea
quae sunt: quaeue fiebant: & quae fient in posterum. Id autem o
suauissime mi Mercuri uita est: id uero pulchrum. id autem bo-
num: id dentque deus. Sin autem petteris: ut haec tibi per exem-
pla operum ante oculos ponam: aduertere quod tibi accidar generare uo-
lenti. non tamen illius hoc simile. ille siquidem non diffunditur uo-

la cerneret. Hæc dei bonitas: hæc eius uirtus est. Illum fulgere per omnia: nihil est uel in corporeis etiam inuisibile: mens ipsa intellectu uidetur. Deus in operatione conspicitur. Hæc hætenus enodata tibi sint. Trismegiste: cætera omnia ipse per te iā perscrutaberis: neq; falsa ueritatis imagine decipieris.

Mercurii ad Tatium de cōmuni.

Ens quidem o Tati ex ipsa dei essentia: si qua tamen
m est eius essentia: nascit̃. Hæc qualiscūque sit: sola se-
ipsum sincera cōprehēd̃. Mens igitur ab essentia dei
nequaquā diuisa: sed illi potius eo modo connexa: quo solis cor-
pori lumen. Hæc mens deus est in hominibus: atq; iccirco nō-
nulli ex hominum numero: dii sunt: eorumq; humanitas est di-
uinitati q̃ proxima. Etenim bonus demon deos quidem prædi-
cat immortales homines aut̃ mortales deos. In animalibus at̃
irrationalibus mens illa natura est. Nam ubicūque anima: ibi
quoq; mens: quemadmodum ubicūq; uita: ibi etiam anima i
uiuentibus: absque rationis discursu. Anima est uita uacua men-
tis: mens quippe adiutrix est hominū animarū: eas i bonum
propriū reuocans. In animalibus ratione carentibus cum na-
tura cuiusque operando concreditur. in animis hominū resistit
interdum: atque repugnat. Anima siquidē infusa corpori: a uo-
luptate atque dolore continuo deprauatur. ex corporis. n. com-
mixtione uoluptas & dolor: ceu riuuli quidā scaturiunt: in quos
madens anima suffocatur. Quibuscūq; igitur animis mens
præsidet: suo illa fulgore illustrat: earum moribus malisq; resi-
stens: quemadmodum uero medicus eruditus ægrotantis cor-
pus doloribus afficit. urendo illud: atq; secando recuperāde ua-
litudinis gratia. eodem modo mens uoluptuosam affligit aīam
ut radices uoluptatis euellat. ab hac. n. oīs aīæ morbus: mor-
bus animæ grauissimus: impieras est. opinio aut̃ nō ad bonum
prorsus ullum: sed ad malum potius allicit. At uero mēs illa re-
pugnās: sic animæ bonum procurat. ut sanitatem corporis: me-
dicus quocūq; hominum animæ mētem nequaquā sortitæ sūt
gubernatricem eandem: quæ & brutorū animæ patiuntur. Di-
mittit eas mēs cupiditatum imperio ad quarum explectionem
ardenti quodam impetu perferuntur: rituq; ferarum inmode-

rate & irascuntur: & cupiunt. Quodq; deterius est: nec sine imponunt libidini ullum: nec malorum inueniunt passionum terminum. Hisce uelut littorem: ut uindicet deus legem proposuit. TATIVS. Hic o pater disputatio illa de fato: quam in superioribus imperfectam reliquimus reuiuiscit. Nam si decretum sit quosdam adulteros: quosdam fore sacrilegos: cur aliquis inde mulcatur? quando quidem compulsus fati necessitate deliquerit. TRISME. Omnis sunt fati opera fili. absque illo nihil est corporaliu: non bonum: sine illo quicquid potest: non malum fieri sine illo. Decretum est enim quid turpe quid commiserit pati: ille ob id committit: ut patiat in de quodcumque patitur quando commiserit. Ceterum de fati ac de licetorum suppliciis: in aliis diximus. Praesens uero nobis est sermo de mente. Quid mens ualeat: quod differens in hominibus ac brutis sit eius instinctus atque iterum quo modo in brutis quidem non est mens ipsa beneficia: in hominibus autem libidinis impetum cohibet: iracundiae restinguit ardorem. ex quo sequitur: ut inter homines: irracionales quidam: nonnulli rationales existant. Cum ceteri uero homines fato: generationi: transmutationi subiiciuntur Initium quippe: finisque fati duo haec: generatio. scilicet ac transmutatio. Et homines uniuersi idquidem patiuntur: quod instituit fatum Verum rationales illi: quibus diximus mentem cum gubernatricem assistere. non eodem modo: quo ceteri patiuntur: imo ab improbitate alieni: existentesque non mali: patiuntur minime malum. TATIVS. Quomodo rursus haec ais o pater? TRIS. Adulter nonne malus. Homicida nonne malus? Homo non adulter patitur: sed quemadmodum adulter. Non homicida: sed quemadmodum homicida. Qualitatem transmutationis effugere impossibile est: sicut & generationis effectum. Prauinitatem uero mentem habenti uitare licet. Quamobrem ego mi fili bonum semper daemone audiui dictantem: qui si litteris quaeque monumeta mandasset: mira quaedam in dies humano generi emolumenta conferret. Solus ille mi fili tanquam ipse pro me genitus deus: uniuersa conspiciens: diuina in nos effudit oracula. Hunc equidem audiui sic aliquando praedicantem: unum omnia sunt. praesertim intelligibilia corpora uiuimus potentia: actu: aeternitate. Mens huius bona: quemadmodum & eius

luptate: non habet operis adiutorē. Suae natura efficax: ui p-
pria operans uersatur: in opere semper existēs ipse: quodcūq; fe-
cerit unq̃. Si quodā influxū suū ille subtraxerit: deficiente uita: ī
mortē corruet uniuersa. Cū uero uiuant oīa: unaq; sit uita cun-
ctorū: unus est deus. Rursus si oīa uiuēria sunt: & quā ī coelo ui-
dentur: & q̃ iacent in terra: una autē uita cunctorū manat ex deo
atq; ipsa & ipse est deus. ab uno fiunt oīa cōditore. Vita uero est
unio meris & aiā: mors at non pncies concretorū: sed unionis
pluriū dissolutio. Imago ergo dei æuū: æui mūdus: mundi sol:
solis at homo. At uero mutationē quāidā populī mortē eē ar-
bitrantur: ob eam causam: quia moles resoluitur corporis. uita
se reuocat in occultū. Equidē o dilecte Mercuri: mūdum quidē
mutari hac te doceo rōne: quia quēdā illius pericule in occultū
lugiter habent: nunquā tamē interire illum existimato. Hæ p-
fecto mūdi sunt passionēs: reuolutio. s. atq; occultatio. Reuolu-
tio quidē cōuersio: occultatio at renouatio est. Omnisformis p-
terea mundus formas haud sane aduēticias: peregrinasq; susci-
pit. uerū ipse eas in seipso coagitat: et omnisformis mūdi similis
erit: at si unitam formam habuerit. In hoc erit mūdo deterior.
Quid itaq; dicemus ad hec: ne obsecro in ambiguo resistamus
Quod enim in diuinis ambiguū nōdum cognitū: unā igitur ha-
ber ideā. huius autē idea propria cū aspectū fugiat oculorū: incor-
porea est. formasq; per corpora singula exprimit. Neq; ulla te
prorsus admiratio teneat: quia sit quēdā icorporalis idea. est enī
qualis idea sermonis & in scriptionibus apices. uidentur. n. per
multū excedere: planæ tamē ex natura: leuesq; sunt. Meditare
aut quod nūc dicitur audientius: quod quē uerius et asseretur:
quēadmodum homo nequit sine uita uiuere: ita nec deus uiuere
potest: nisi bona producat. Hæc. n. dei eius: actus agi-
tare singula: uitamq; omnibus inspirare. Quēdā uero eorum
quæ supra diximus: certā quādā requirunt intelligentiā. Con-
sidera in hoc exemplo: qd potissimū significare uelim. Omnia
sunt in deo: nō tanquā in loco posita. Locus enim corpus est im-
mobile: atq; ea quæ posita sunt: motu carēt. Locatur quippe ali-
ter in corpore: aliter in phantasia. Cogita singula cōtinentē: co-
gita nihil esse quā icorporalis natura capacius: nihil uelocius:
nihil ualidius: ipsumq; oīum capacissimū: uelocissimū: poten-

mirra filia

tissimū. Sic iterū a teipso incipies meditare: atq; animæ tuæ p-
cipito: quæ citius quā precipies euolabit. lubeto inquā: ut trāse-
at in oceanū: illā prius quā iusseris ibi erit: ide ubi nunc est: ne
quaquā discedēs. lubeto iterū ut in cœlū uolet: nullis penis ege-
bit: nihil eius obstabit cursui: nō solum incendium: nō ætheris
amplitudo: nō uertigo cœlorū: nō siderū reliquorū corpora qn-
penetrās oīa: ad supernū corpus usq; trāscendat: Quinetiam si
uolueris globos omnes transire cœlorū: quodq; superius est i
uestigare: id quoq; tibi licebit. Aduerte quāta sit animæ tuæ po-
restas: quāta celeritas. Tu ne potes ista! Deus nō possit. Hoc igitur
pacto cōtemplare deū: ut in se ipso intelligētiās oēs habentē
habentēq; seipsum ceu mūdum penitus uniuersum. nisi te deo
equaueris: deum nunq̃ intelliges: nā simile semper a simili suo
cognoscitur. Extende reipsū in magnitudine sine termino. Emer-
ge ex corpore. totū supergredere tempus: æternitas esto. Sic de-
um deniq; noueris iposibile nihil in teipso supponēs. Teipsum
imortalē puta: cōprehēdere cuncta potentē: scientiā omnē atq;
omnē pariter artē. Omni sublimitate sublimior esto: oī fundo
profundior: sensusq; factorū tuorū singulos in te colligito: ignis
aquæ: aridi: humidi. Adesto simul mundi partibus oībus: cœ-
lo: terræq; mariq; per omnē ætate: extra corpusculi tui uentrē
habitato: per mortē nihil iterire putato. Cuncta hæc simul cō-
prehendito: loca: tēpora: moles: qualitates: & quantitates: sic
deum intelligere poteris. Cōtra si animā tuā in corpus demerle-
ris: ipsaq; abieceris: iisq; te uerbis in cenū prostraueris: neq; scio
quicq; neque scire etiā ualeo. uastū horreo maris fundū: in cœ-
lū uolare nequeo. nō noui quid nūc sim: nō noui quid sim futu-
rus in posterū. Quid tibi cū deo: neque enī potes: cū sis malus:
corporisq; fetidi seruus: ipsū pulchrū: bonūq; percipere. Extre-
ma uero prauitas nō recognoscere deū. At uero cōsidere: atque
sperare se bonū aliquādo reperire posse: uia quædā diuina est:
ad bonū recto tramite ducēs: faciliq; & peruia. passim proce-
dēt tibi sepe. occurrer ābulāti: nauigāti: die: nocteq; loquēti:
pariter atque tacēti. Nihil est enī i rerū natura: quod nō aliqua
præ se ferat diuinitatis imaginē. **TRISMEGISTVS.** Nōne i ui-
sibilis deus! **MENS.** Religiosius loquere. Trismegiste. nā quis
illo lucidior: Ille qppe oīa ob eā causā fabricauit: ut eū p singu-

diuina aspicere

anima bona: cū id ita se habeat: nihil est intelligibiliū ab intelli-
gibili distans. Potest præterea mēs princeps omnium atq; anima
dei: quæcūq; uult efficere. hæc ille. Tu igitur ista considera: &
ad hūc quē inferā sermonē de fato: mente arrectisq; auribus ad-
sta. Si diligenter litigiosas captiunculas euitaueris: inuenies abs-
q; dubio: qd' mēs aīa dei dominat' oībus: tū ēt legi: ac cæteris
uniuersis neque aliqd' illorū: quæ ad fatū spectāt: impossibile mēti
Ideoque humāus animus fato supiori nō tñ quæ fato subiecta
sunt. negligit. atq; ista sūt oracula bōi dæmonis optia. TATI-
VS. Vere diuine: atq; etiam cōmodē tractasti hæc o pater. At
illud insuper mihi declares obsecro. Mentē in brutis operari na-
turæ modo dixisti: cum illorum affectibus cooperatē. Affectus
autē irrationaliū: ut arbitror: passiones sunt: mens ergo passio
quædā est. Sic enī passionibus cōformat'. TRISMEG. Euge
fili bone: q̄ generosē rogas. æquū est: ut tibi respondeā. Omnia
quæ insunt in corporibus: incorporea: patibilia sunt: immo passi-
ones proprie sunt. Omnis motus corporeus: incorporea quoq;
mouetur a mente. Morus autē passio. Veracq; ergo. tum quod
mouetur. tum etiā quod mouet. patiuntur. Hoc quidē domināf
illud uero subiectū. Cum uero separatur a corpore: a passioni-
bus liberatur. Imo nihil usq; ipatibile fili. cūcta. n. patibilia. Sed
passio & patibile in hoc maxie differunt. q̄ unū agit. alterū pa-
ritur. Corpora uero secundū se ipsa etiam agūt. aut. n. imobilia
sunt aut mouent'. Vtrum uero sit horū: passio est. Incorpora-
lia autē operātur semper: proptereaq; patibilia sunt. Neq; te ap-
pellationes moueāt. Operatio. n. ac passio idē: uocabulo tamē
magis honorādo uti. nil obest. TATI. Perspicuā de iis ratio-
nem reddidisti o pater. TRIS. Illud præterea considera o fili:
quod duo hæc soli ex oībus aīalibus hominis deus ipse largitus
est sermonem. s. atq; mētem. Quæ quidē eiusdē ac immortalitatis
premiū esse censetur. Iis quisquis ad id quod decet: utitur: nihil
ab immortalibus discrepat. Quinē corporis solutus cōpedibus:
ab utrisq; duceē i chorū beatorū simul atq; deorū. TATI. Cæ-
tera præter hominē animātia: nonne sermone utunt'. TRIS.
Non fili: sed uoce. permultū interest uocē inter atq; sermonem
sermo cūctis cōis hominibus: uox autē propria cuiusq; homi-
nis: propria etiam cuiusq; generis animātiū. TATIVS. O pa

ter diuerſa gênera hominũ diuerſis utuntur ſermonibus? **TRIS**
ME. Diuerſis o fili unus etiam ſermo: qui per interpretationem
huc atq; illuc trãſlatus: unũ deniq; uerbum exiſtere reperitur:
Verbum idem apud ægyptios: perſasq; & græcos: ſed uideris
mi fili uerbi uirtutem: & amplitudinem ignorare. Beatus deus
dæmon bonus: animam eſſe in corpore: mētē in anima: in mē
te uerbũ pronunciauit: deum autē horũ patrem aſſeruit. Verbũ
itaq; imago ac mens dei ē. eſt corpus quidē ideæ: idea uero ani
ma ē: puriſſimaq; materiæ portio aer: aeris anima animæ mēs
mentis deniq; deus. Deus uero circa omnia: ſimul atq; p omnia
mens circa animā: anima circa aerem: aer circa materiā. Ne
ceſſitas autem: prouidentiaq; & natura organa mundi ſunt: or
diniſq; materiæ. Etenim intelligibiliũ unũquodq; eſſentia: eſſen
tia uero illorũ: ipſum idem. A teorũ quæ mundo inſunt corpo
rum: unumquodque eſt multitudo. Corpora composita ipſũ
idem habentia: atq; inuicē mutuo tranſeuntia: immortalitatem
ipſius eiſdem p̄petuo ſeruant. In cæteris corporibus: quæ cõ
poſita ſunt: corporis cuiuſq; numerus eſt. abſq; numero conſti
tutionē uel cõpoſitionem uel diſſolutionē fieri: impoſſibile eſt.
unitates quippe gignunt atq; augent numerũ: ruruſq; ſolute: in
ſe numerũ retrahũt. Materia qdē una: totuſq; hic mundus: ma
gnus eſt deus: imago maioris: unitus illi: patris ordinē uolũta
temq; ſeruans: uitæ totius integra plenitudo. Neq; eſt in eo qcũ
per omnē æternitatē: reſtitationēq; paternā: ſeu ad totum: ſiue
ad patrē ſpectans: quod nō uita fruatur: neq; eſt uitæ expers in
mundo quicq;: nec fuit ante: nec erit. Viuentem. n. uoluit pater
eius: quādiu eſt: eſſe mundum. unde deum hunc eſſe necesse eſt
Quomodo poſſunt o fili in deo: in totius imagine: in plenu
dine uitæ eſſe quædam uita carentia? Priuatio uitæ corruptio ē:
corruptio uero pernities. Quonam igitur pacto pars ulla eius
quod incorruptibile eſt corrumpi: uel dei quicq; deſtrui poteſt?
TATIVS. Nonne o pater animalia quæ in mundo ſunt: mũ
di partes intrecunt? **TRISME.** Rectius loquere fili. Erras. n.
in nomine: non moritur in mundo quicq;: ſed composita cor
pora diſſoluũrur. Diſſolutio mors non eſt: ſed mixtionis reſo
lutio quædam. Soluitur autem unio: non ut ea quæ ſunt
intrecant: ſed ut uetera iuueſcant. **TATIVS.** Cum

fit quædam operatio uitæ: nonne motio quædam hæc est: atq;
iccirco quid in mundo immobile? TRISMEGISTVS. Nihil
o fili. TATI. Nunquid immobilis tibi terra uidet? TRIS. Mini-
me: sed multis motibus agitata. sola tamē hæc quodāmodo sta-
bilis. An non ridiculū esset ipsam nutricē oīum concipientē: par-
turientēq; singula motu carere: impossibile enim aliquid absq; mo-
tu parere: nec minus ridiculum: quantū id corpus sterile nuncu-
pare. Nihil enim aliud ipsius imobilis appellatio: q̄ sterile quid-
dā significat. Totum hoc o fili generatim considera: quod est in
mundo: aut crescendo: aut decrescēdo mouet. Quod uero mo-
uet: id præterea uiuit. singula tamē uiuentia: haud eadē eē neces-
se ē Simul quippe mundus uniuersus existens: totus quidē imo-
bilis. partes autē eius agitabiles undiq; nihil tamen corruptioni
subiectū: sed appellationes quædā falsæ homines turbant. Neq;
enim generatio uitæ creatio est: sed latentis explicatio uitæ. neq;
mutatio mors: sed occultatio potius. Cū hæc igitur ita se habe-
ant: immortalia cuncta. Materia quidē uitæ spiritus est. mens ani-
mæ. Ex mente uiuēs omne p̄fluit. Omne igitur uiuens per mē-
tem: permāet immortale. Maximo uero omniū immortalis est ho-
mo: qui deum capit; qui diuinæ conformatur essentiæ. huic. n.
soli ex omni uiuentium genere: deus ipse congredit. nocte qui-
dē p̄ somnia: die crebrius per portenta: perque oīa sibi futura
prænunciat. per aues: per intestina: per spiritū: perq; sibyllā: p̄-
pter quam uere dicitur homo scire quæ sunt: quæ fuerunt: quæ
mox uentura trahantur. Illud autem in primis animaduertas si-
li mi uelim: q̄ unū quodq; genus uiuētū reliquoz: propriā mū-
di provinciā habitat. humida quidē aquā. terrestria terram. aerē
uolatilia: homo autē his omnibus utit: terra: aqua. aereq; &
igni. Cælū suspicit: sensuq; illud attingit. deus uero circa omnia
simul atq; per omnia. Actus. n. est omnium: atque potestas. nā
a rduum quiddā est o fili. deum percipere. Hunc quotiēs intueri
uolueris: aduerte mundi ordinē: atq; ordinis eius ornatū. Ad-
uerte necessitatē eorum: quæ sensu percipiuntur. prouidentiaq;
cūctorū: quæ facta sint ante: & quæ quotidie sūt. Aduerte ple-
nam uitæ materiam: ralem ac tantum deum cum omnibus bo-
nis: & pulchris diis. dæmonibus: atq; hominibus incedentem
TATIVS. At istæ o pater operatiōes quædam sunt. TRIS.

Ah fili unde hæc: nisi ab ipso deo proficiuntur? num ignorās
q̄ quemadmodū mundi partes sunt cœlū: aqua: terra & aer: eo
dem modo dei membra: uita: immortalitas: necessitas: prouidē-
tia: natura: anima: mens? Horumq̄ omnīū perstipatio: ipsum
bonum: neq̄ sit aliquid usq̄: nec est factū: ubi deus ipse nō adsit
TATIVS. In materia ergo pater. TRIS. Materia fili mi seor-
sum est adeo. ut locus ille proprius assignetur. Quid aliud illū
existimas: q̄ rudē: indigestamq̄ congeriē hanc existere posse?
ne credas nisi formetur: Quod si formatur: ab aliquo certe for-
matur. Operationes enim formandi: partes dei esse diximus.
A quo ergo uita donantur animantia singula? A quo sūt imor-
talia: quæ immortalitatis munere perfruuntur? A quo mutantur:
quæ mutabilia sunt? siue materiam: seu corpus nuncupaueris:
dei actus esse memēto. Actumq̄ materiæ: essentia: rationē. idē om-
ne: neq̄ quicq̄ est in omni: quod nō sit ipse deus. Itaq̄ nec ma-
gnitudo: neq̄ locus: neq̄ qualitas: nec figura: neq̄ etiā tempus
circa deū. Omne enī est. Omne at̄ circa oīa: atq̄ per oīa. Ho-
uerbū o fili cole atq̄ adora. Cultus at̄ dei unus est: nō eē malū.

Mercuriū ad tatiū Filiū suū de generatione & ipositione si-
lentii. Tatiū.

Non communibus pater sermōibus per ænigmata quedā
ac sine declaratione ullius adiunctionis: de deitate tra-
ctasti. asserens ante regenerationem saluū fieri neminē?
Equidē dum ascendeabas in montem: supplex tibi tūc astiti ob-
secraus. ut mihi regenerationis rationem aliquando referares:
id. n. solum restabat tunc mihi discendum. Tunc demū spopō
disti te reuelaturū: cum a mundo forem alienatus. Ecce iam pa-
ratus sum pater: a mente mea mundi deceptiones excussi. Tu
ergo serua promissā. Regenerationis modū uel palā: uel clācu-
lum: ut lubet edificare. Ignoro o Trismegiste: q̄ ex materia quo-
q̄ semine natus fuerit homo. TRIS. O fili contēplatiua in si-
lentio sapia: semen eius uerum bonum. TA. quonam ferente
pat̄: hoc. n. ignoro. TRI. Volūtate dei mi fili. TAT. Et quā-
ti est qui nō est genitus expers enim intelligibilis effectiæ. quod
si aliter se habeat: qui gignitur: deus erit dei filius. TRISME.

Omne in omni: constans ex omnibus potestatibus. TATI.
ænigmata singis o pater: neq; patris more cum filio loqueris.
TRISME. Hoc genus o fili nō eruditur. uerbū quotiens uult
sub insinuatione quadā in dei memoriam reducitur. TATI.
Impossibilia iners: ac nimīū uiolenta. qua propter his cupio
cōtradicare. TRIS. Admodū discrepas a paterno generi Tati.
TATI. Ne inuideas mihi pater: legitimus. n. sum filius. Age
præcor: regenerationis modū me doce. TRIS. Quid dicā fili
quod dicam: præter hoc nō habeo quicq; q; uerū cerno specta-
culū: ex dei benignitate mihi iam oblatū: unde in corpus sum
imortale translatus sumq; nō ille qui prius fuerā: ac mens nup
effectus hoc misterīū nō docetur. Vide hoc elemento formato
per quod uidere licet: per quod neglecta est a me prima cōposita
species. nō q; sim coloratus tactūq; ac terminū habeā. ab iis. n.
ipresentiarū alienus sum. TATI. In furorē me insanūq; mentis
oestrū o pater nimīū concitasti: impresentiarū me ipsum haud
uideo. TRIS. Utinā fili carissime tu quoque te ipsū non dor-
miens trāscurrisses: instar eorū. qui somno insomniis occupāt.
TATIVS. Dic age: quis est regeneratiōis auctor. TRISME.
f. Dei filius homo: unius uolūrate dei. TATIVS. Nūc mutum
o pater ac stupidū reddidisti: ipse quoq; a pristino statu meu-
tis alienatus: eandem aspitio inarū rerū caractere magnitudi-
nem: in eoq; mendatiū Mortalis enim species per dies singulos
transmutatur hæc ad tempus utpote falsa in augmētū: detrimē-
tumque uertitur. quid ergo uerum Trismegiste? TRI. Quod
non perturbatū. non determinatū: non coloratum: non figura-
tum: non concisum: nudum perspicuum: a seipso comprehensi-
bile: intransmutabile bonum: ac penitus incorporeū. TATI.
Infans iam re uera mi pater. cunq; sapientem abste sperassena
me fieri: eiusmodi cognitione: sensus obtuli sunt. TRISME.
Sic accidit fili: nam sursum latum ut ignis: & deorsum latum ut
terra. & humidum uelut aqua: necnon spirans ut aer: quomo-
do ipsum sensu percipies: non durum: non molle: non densum
non penetrabile: solum potentia: atq; actu considerandum. qui
uero potest: oret: ut generationem quæ in deo est: intelligat.
h. TATIVS. Impotens ego sum pater. TRIS. Absit hoc o fili.
recurrere in te ipsum: & cōsequeris. uelis: ac sic. Purga sensus cor-

poris. solue te ab irrationalibus materiæ ipsius ulioribus. **TATIUS.** Num ultores intra me sunt? **TRISME.** Nō pauci o fili sed horribiles ac multi. **TATI.** Ignoro pater. **TRIS.** En fili: hæc una est ultrix. ignorantia: secunda tristitia: tertia inconstātia: quarta cupiditas: quinta iniustitia. sexta luxuries: deceptio se prima: octaua inuidia: fraus nona: decima ira: undecima temeritas: duodecima uero malicia: hæc quidē sunt numero duodeci sub iis plures aliæ continentur. Quæ per corporis carcere inclusum: in tristem homine sensibus pari cogunt. Absunt autē istæ ab eo: qui est dei fretus clementia. Atque ita constat regeneratiōis modus: ac sermo. Deiceps fileto mi fili: deūq; silendo laudato: eoq; pacto diuina clementia nūquā a nobis aberit. Gaude deinceps mi fili: nam potestate diuina in contēplatione es ueritatis eleuatus. Descendit in nos cognitio dei: hac accedente: repulsa est ignoratio. Descendit in nos cognitio gaudii: hac præsentē tristitia penitus aufugit. In eosq; se uertit: qui ad eam parati sunt capiendam. Potestatem uoco ad gaudiū perducente: constantiā cuiusuis præcūldubio suauissima est. Cōplectamur igitur eam libentissime fili: ea enim cū primum aderit molliciem omnem prorsus expellit. Quartam uero nunc continentiam uoco: uim uniuersarum uicttricem cupiditatum. Gradus hic o fili: iusticiæ fundamentum existit. Aduerte autem quo pacto a cunctis operibus iniusticiam expulit. Iusti quidem effecti sumus: absente iniusticia fili. Sextam uoco potentiam in nos descendente: commutationem scilicet aduersus excessum. hoc deniq; discedente: inuoco ueritatem. aufugit mox deceptio: ueritas adest. Vide quomodo absolutum est bonum: ueritate præsentē. Liur. n. discessit a nobis ueritatis enim innatum est bonum: cum uita simul: & lumine: nec ultra ire uindex accessit. Verum ultrices omnes repētino quodam impetu reiectæ sunt. Intellexisti fili regenerationis ipsius modum: denario præsentē numero: intellectualis generatio composita est: quæ duodenarium numerum reijcit. Idq; ex ipsa generatione speculati sumus. Quicumque igitur propter benignitatem generationis: quæ secundum deū est: sensum amittit corporeum: seipsum cognoscit ex diuinis compositū: factulq; indecliuus: diuina potentia tota mente læratur. **TATIUS.** O pater concipio nō oculorum intuitu: sed actu mentis: qui per ui

res intimas exercetur. in cœlo sum: in terra: in aqua: in aere. in
 animalibus sum: in aboribus: in corpore: ante corpus: atq; post
 corpus. At id præterea mihi dicas uelim: quomodo ultrices te-
 nebrae: numero duodecim adecē potestatibus repellūt. Quis
 modus Trismegiste! TRIS. Tabernaculum istud o fili est: ex
 zodiaco circulo constitutum: qui ex duodenario numero cōstat
 illo. Numeriq; undecim sunt: unus omniformisq; secundū ide-
 as naturæ: ad hominis peruagationē: atq; circuitum Itaq; disti-
 gatae quodammodo sunt adinuicem ultrices illæ. in agendo ta-
men quodammodo cōiugatae. ut ecce inseparabile est ab ira te-
meritas. Merito ergo secundum rectam rationem eatenus inter
 uallum: quatenus a potestatibus decem. i. a denario numero re-
 pelluntur. Denarius o fili animæ genitorē. Vita uero & lux ubi
 unitæ sunt: ubi unitatis ipsius numeri sunt: ex spiritu nati: itaq;
 unitas secundum rationem denarium complectitur: rursusq; de-
 narius unitatem TATIVS. Eia pater uniuersum uideo: meq;
 ipsum in mente conspicio. TRIS. At hæc est regeneratio o fili
 non adesse ulterius corpori: quantitate dimenso. Ob hanc pfe-
 cto rationem: regenerationis mysterium protuli. ne simus ca-
 lumniatores totius: aduersus multos: quos deus ipse uult. TA-
 TI. Responde ad hæc o pater. corpus istud ex potentia constitu-
 tum: num aliquando dissoluetur! TRIS. Caue ne id ulterius au-
 deas. Impossibilia profers: ac penitus erras mentisq; oculis ista
 loquendo impietate nimia profanaris. Sensibile naturæ corpus
ab essentiali generatione procul admodum discrepat: unū qui-
dem dissolubile idissolubile alterz. Illud mortale hoc imortale.
 An uero ignoras: quod & deus: & unus filius natus es. TAT.
 O quam uellē o pater: analogiā illā per hymnū: quē dixisti au-
 disse te a prātibus dum ipse in octonario essem. TRIS. Octo-
 narium o fili cecinit ipse pimander. Vnde te decet umbraculum
 soluere. purus enī ille pimander: mens diuinæ potētiae: nō plu-
 ra mihi quam scripta sint aperuit. existimans me reliqua scruta-
 turū: hortatus me est ad decora officia: ex quo oēs q̄ in me uires
 sunt: cōcinūt. TATI. O pater audire hæc: & intelligere ueli.
 TRIS. Quiesce fili qesce in quā audies iā harmonicā cātilenā
 regenerationis: hymnū quē nūquā sic facile ppalarē: nisi tibi cō-
 ductorū cōsiderē. Nō docet hoc: sed occulit in silētio. Vide me

fili bone: obserua singula diligēter. Sic enī te quoq; decet orātē
sub diuo: occidēte sole: ad austrū oriente uero: ad eurū faciē uer-
tere. TRIS. Vniuersa mūdī natura hūc audiat hymnū. Audi
terra: audite turbines imbrīū. o silue silete: cātaturus sum creato-
rū oīum: totūq; & unū. Audite cœli: gescite uēri: circulus in-
mortalis dei o rōnē istā exaudiat: Cano iā creatorē oīum. terra
rum distributorē: cœlū æquilibrantē: iubentē ex oceano aquam
undiq; fluere dulcē: ad hominū alimētū: iubentē ignem fulgere
supernæ adaētionis hominū: atq; deorū: Agamus illi oēs una
uoce gratias: tranāti cœlos: naturāq; creati. Hic mētis est ocu-
lus: hic potentiæ benedictionē libenter excipiet. O meæ uires
laudate ipsum unū & oē Cōsonate uoluptati meæ oēs animi ui-
res. Cognitio sancta: quæ tuo lumine fulget: per te lumen intel-
ligibile cantans: gaudio mentis exulto. Omnes potentiæ me-
cum una concinite. Constātia canta mecum. Iustitia mea per me
iustū canat. Cōmunio mea totū ipsum laudet. per me canat ue-
ritas ueritatē. Bonū nostrū: bonū dentque canat. O uita: o lux
a nobis in nos benedictio currit. Gratias habeo tibi pater: actus
omniū potestātū. Gratias ago tibi deus omniū potestas actū
Verbum tuū per me te laudet. per me mundus uerborū recipit
sacrificiū hoc. meæ uires clamāt: totū cantant: uoluntatē tuam
perficiūt. Tua uolūtas abs te in totū: sacrificiū uerborū ab om-
nibus excipe. O uita totū quod est in me: salua. O lux totū illu-
mina: spiritus deus. Verbū tuū me regit spiritifer opifex. Tu so-
lus es deus. Homo tuus hæc clamat. per ignem: perq; aerē: per
aquā: perq; terrā: per spiritū: perq; creata: Ab æternitate bene-
dictionē inueni: qua desidero in uolūtate tua quiescā. TATI.
Noui pater hūc hymnū abs te ex uolūtatis affectu cantatū: unū
mūdū attrigi meū. TRIS. Intelligibilē dic mūdū fili. TATI.
Intelligibilē dico pater. Ex tua siquidē cantilena: illustrata mihi
mens est: quo fit: ut ipse quoq; ardeā amore canēdi. TRIS. O
fili mi tati: ne sine pposito laudes cantato diuinas. TATI. Ex
mēte cātabo mi pater. TRIS. Quæ speculor infundo tibi ge-
nerationis prægenitor tati. TATI. Deo uerborū offero sacrifi-
cia. o deus: tu pater tu dominus: tuq; mens: accipe sacrificia uer-
borū: quæ requiris a me: te uolēte perficiuntur oīa. TRIS. Of-
fero fili hostiā patri dō gratā: oratiōiq; tuæ iterus esto. TATI.

hymnum.

exemplum v. 1. 2.
sonum.

oratio.

Gr̃atias h̃co tibi pater: qđ ista mihi p̃dicare uolueris. TRIS.
Gaudeo fili: qđ te bona quāplurima ex ueritate. quæ sane sūt im-
mortalia opera: id a me discens silentiū uirritis annuncia nulli
cōmunicās regenerationis m̃ysteriū: ne tāquā calūniatores qui
dam reputemur. Etenim uterq; nostrū ad sufficientiā meditatul
est. ego quidē discens: tu uero prediscens: ex quo teipsum: pa-
tremq; nouisti.

Mercurii ad Aesculapium Epylogus.

Voniā filius meus Tatiūs: te absente: naturā oīum di-
scere uoluit. cūctari uero me noluit. ip̃e utpote iunior ac
nuper accedens: ad cuiusque cognitionē: coactns sū plu-
rima dicere: ut facilis illi foret atq; expeditus intuitus: operæpre-
cium esse censui: ut ex multis eligēs potiora sūmatim nunc tibi
disputationē præcedentē repetā. Licet enim tecū: utpote rerum
naturæ perito: per m̃ysteria quædā percurrere. Quæ sensu per-
cipiuntur: facta sunt oīa: fiuntq; quotidie. genita non a seipsis:
sed ab altero fiunt. Multa sunt genera. sensu patentia singula: dis-
ferentiaq; nec oīno similia. quæcūq; gignuntur: p̃cedūt ab al-
tero. Est ergo quis factor istoz: atq; is ingenitus: ut genitis an-
tiquior sit. Genita. n. diximus ab alio fluere. Nihil aut̃ præter i-
genitum: genitis esse potest antiquius. Factor quippe potentior
est & unicus: solusq; re uera sapiens uniuersa: cum nihil oīno
præcedat. Dominatur quoq; multitudini: magnitudini: actiōi
continuitati: genitorumq; omnium differentiaē. Præterea geni-
ta uisibilia sunt: inuisibilis ille. ob id uero facit: ut uisibile fiat.
semper igitur facit. Dignū est itelligere: itelligēdo mirari admi-
rādo se beatū uocār: patrē legitimū recognoscētē. Quid. n. dul-
cius parente legitimo? Quis iste? Quomō eū reperiemus? An
illi appellationē dei soli decēs est attribuere: uel factoris: uel pa-
tris? An tria pariter cognomēta: deū ergo cognominato. p̃pter
potentiam. factorem: p̃pter actū. patrē deniq; propter bonū
Est enim potestas a genitis admodū differens: actus autē i pro-
ductione cūctoz. Quāob̃re sermonis uarietate: uanitateq; di-
missa. duo hæc i primis meditari oportet. genitorē. s. ac genitū
hōz nihil est mediū. nec qcq; p̃ter hoc aliud. Cum ergo omnia

intelligere uolueris: horū recordare duorū: eaque esse uniuersa
memento. nihilq; tibi erit ambigū. nec supernorū: nec inferno
rū. seu diuinorū: siue mutabilium: aut patentium: aut eorum q̄
in tenebris delitescunt. Duo nempe cuncta sunt: genitor ac geni
tū. nec secerni alterū ab altero potest. neq; n. factorem absq;
facto esse possibile est. utrūq; illorum id ipsum existit: Itaq; neu
trum disiungi licet ab altero. quāmodū neutroꝝ a seipso diui
di. Si. n. ipsum faciens: nihil præter ipsum quod facit est aliud:
simplex. n. est: ut semper est: ita semper est agens: idemq; sibi
ipsi: & in existendo pariter: & in agendo. Nihil autem quod ge
nitum: a seipso genitū est. non ergo seorsum factū a faciente: q
horum unū subtrahit: perdit & alterum: Vnus qppe natura p
pria naturā semper alterā respicit. Si itaq; duo cōcessa sunt: effici
ens & effectū. unita qdem sunt iuicē. sic tamen ut unū præcedat
alterū uero sequatur. præcedens sane deus efficiens: se quens ue
ro id quod est effectum. Quicquid id deniq; sit: neq; diffidat qf
piā iis quæ diximus uarietate rerum pterritis: quasi tā diuersorū
cōstructio: uel ardua sit: uel idigna: maiestate diuina. Vnica enī
deo gloria: omnium cōstitutio: atq; idest. uelut corpus dei esse
ctor. Ab ipso profecto factore nihil malum. nihilque turpe. He
siquidem passionēs sunt. creata sequentes opera: quemadmodū
aer rubigo. animata corpora: limus. At neque faber ferrarius in
duxit rubiginem: neque animati corporis genitor: cenum ac sor
des. eodemque modo: nec deus etiam malum. Generationis
aut̄ perseveratio. malū surrepere cogit eaque de causā mutatio
nē deus rebus instituit: & ceu quandam generationis ipsius pur
gationem. Preterea eidem pictori figurare licet cælum: terrā.
mare: deos: homines: bruta: arbores: ac uita carentia. Deo ue
ro unī: talium deerit agendorum facultas! O dementē: o cæcū
& totius diuinæ cognitionis inexpertem. Nihil est magis o æscu
lapi ridiculum: q̄ quod huic accidit. Nam dum se deum uenera
ri fatetur: ex eo quod creandi negotio curaque liberet: deum ip
sum prorsus ignorat. quodque deterius est mortaliū illi passiōes
ascribit: inuidiam: superbiam: ignorantiam: ibecillitatē. Nisi. n. fa
ciat omnia: aut superbus est: aut potius ibecillis: quorum utrūq;
nepharium Deus enim unicam propriamq; naturam habet idq;
ipsum bonum est. Bonus autem: nec superbus est: nec impotēs.

Ipſum uero bonum. deus eſt. Bonū quippe ipſa uis omnium agē-
dorum. Quodūq; genitū a deo genitum: ideſt a bono & ab
eo: quod omnia pōt. Vide quomodo ille quidē facit: quomodo
etiā illa ſiunt. quod ſi comprehendere uelis. licet magnam ratio-
nem perpulchram. atq; ſimillimā inueniri. Aſpice precor agricul-
torem. ſemina in terræ gremiū diſfundentē. hic triticum: ordeū
alibi: alibi uero reliqui generis ſemina. Aſpice eundem uites ma-
loſq; & ficus repaſtinantē: atq; āputantē: eodēq; mō deus ipſe i
cōlū quidē ſerit immortalitatē: in terra uero mutationē: ſin totū d-
niq; mundum uitā: atq; moriū. Hæc autē haud multa ſunt: ſed
pauca. certoq; numero determinata. Cuncta enī quattuor ſunt
ac deus & generatio: quibus omnia comprehenduntur.

FINIS EST OPERIS ELEGANTISSIMI
MERCVRII TRISMEGIſTI

Mercurii Trismegisti per Marſilium Ticinum Florētīnū e græ-
co i Latinum Tractu Finis

Venetis Impreſſum per Maximum de butricis Papienſem
M.CCCCLXXXI. die. xxix. Iulii.

Si pauca demas, cetera tibi ſume.

